

KÖZGAZDÁSZ

XXII. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

ÁRA 1,20 FT

1980. FEBRUÁR 21.

Befejezte munkáját az egyetemi pártértekezlet

Újra Szarvas László lett a pártbizottság titkára

Pártértekezletre gyűltek össze az egyetem kommunistaifébruár 9-én, hogy megvitatásuk a pártbizottságnak a XI. kongresszus óta végzett munkáját, hogy elfogadják a kongresszusi irányelvek vitája alapján kialakított állásfoglalást, és hogy megválasszák a pártbizottság tagjait és a kerületi pártértekezlet küldötteit.

A munkaértekezletet — melyen 113 küldött 28 meghívott vett részt — Szarvas László, a pártbizottság titkára nyitotta meg. A küldöttek megválasztották a pártértekezlet tisztségviselőit.

A pártértekezlet elnöke Szuhay Miklós rektorhelyettes lett. Helyet foglalt az elnökségben

Varga J. László, az MSZMP IX. kerületi pb-titkára, Kurucz Imre, a budapesti pártvégrehajtóbizottság tagja, Török Imre, az MSZMP KB munkatársa, Tarnocz Márton, az Oktatási Minisztérium főosztályvezető-helyettese, Csizmadia Ernő rektor, Szarvas László, a pártbizottság titkára, Láng János, a vb tagja, Forgács Tibor, a pártbizottság tagja, ker. kari dékán és Adám László, a KISZ-bizottság titkára.

A pártértekezlet egyperces néma felállással emlékezett meg Berei Andor elvtársról és Gyenge Erzsébet elvtársnőről. Mindketten az elmúlt években távoztak el az élők sorából.

Az alkalom fontosságára és

jelentőségére hívta fel a résztvevők figyelmét az elnök. Jelenünk súlyos gazdasági és világgazdasági problémáktól terhes időszakban, különösen nagy felelősség hárul a kommunista pártértekezletünkre és a márciusban összeülő kongresszusnak meghatározó szerepe kell hogy legyen jelenünk és jövőnk szempontjából, hogy megerősítse a párttagokat a helytállásban, s hogy átgondolt koncepció kialakulásával felkészítsen a helyi és az országos politikai feladatok megoldására. Ehhez a munkához kívánt az elnök sok sikert az egyetemi pártértekezletnek. Ezt követően Szarvas László elvtárs az írásban közzé tett pártbizottsági beszámolóhoz fűzött kiegészítéseket. Az

élenk eszmecsere kibontakozásának reményében felhívta néhány fontosabb témára a pártértekezlet figyelmét. Kérte a küldöttek véleményét, javaslatát az oktatás-nevelés javításához, a pártszervezeti munka hiányosságainak feltárásához, a tanár-diák kérdéséhez, a KISZ-szervezet hatékonyabb működéséhez. E témakörökben az egységes vélemény kialakítása ugyanis fontos feltétele a jobb munkának.

Mint szerte az országban így a kerületben is munkaakkciókkal, a termelés fokozásával készülnek a kongresszusra. E mellett a kerületi párt



Slalom

Fotó: Pullai-Fáth

Rektori óralátogatás

A félév első gazdaságföldrajz előadásainak nemcsak diákhallgatói voltak — a szünetig dr. Kollár Amália előadását az I-esben, a szünet után pedig dr. Bernát Tivadár óráját a IV-esben dr. Csizmadia Ernő, egyetemünk rektora és dr. Halmi Erzsébet első dékánhelyettes is meghallgatta. Mint utóbb kiderült, idén nem ez volt az első ilyen óralátogatás: a rektor ezt megelőzően részt vett az elsők politikai gazdaságtan és gazdaságtörténet előadásán is.

Fontos feladat az egyetemi oktatás-nevelés színvonalának az emelése és ezen belül is az előadások szerepének erősítése — mondotta Csizmadia elvtárs. — Az idén fokozottabban kívánunk foglalkozni ezzel a kérdéssel, ezt szolgálják a mostani óralátogatások is, amelyek egyébként — szándékom szerint — a továbbiakban mind gyakoribbak lesznek.

Konkrétan a gazdaságföldrajz előadást rövid értékelés követte a tanszéken és itt a rektor elismerőleg szólt a látogatókról.

— Az előadások felépítése

logikus volt, lehetett követni, jegyzetelni. Külön jó volt — és ez a gazdaságtörténet esetében is nagyon tetszett —, hogy az előadók értékelték az előző félévet, valamint részletes tájékoztatást adtak az elkövetkezendő idő anyagáról. Ami viszont ugyancsak mindenhol feltűnt, hogy tanáraink viszonylag kevés szemléltetőeszközt használnak. Erről azonban nyilván nemcsak ők tehetnek — sajnos egyetemünkön az ilyen jellegű technikai apparátus jóformán teljesen hiányzik. Márpedig a korszerű képzésnek ez is elengedhetetlen feltétele, úgyhogy már a rekonstrukció előtt amit lehet, az ügyben megteszünk, a rekonstrukció idején pedig erre majd külön is figyelni kell.

És a hallgatók?

A hallgatók megjelenése — különösen a gazdaságtörténet és politikai gazdaságtan előadásokon legalább 80 százalékos volt; a gazdaságföldrajz esetében ez az arány már csak 50—60 százalékot ért el. Örvendek, hogy milyen sokan jegyzeteltek és hogy általában nyugodt, fegyelmezett légkör-

ben zajlottak az előadások. Problémának érzem viszont — és ezen jó lenne változtatni — a tömeges késést. E miatt az előadás első tíz perce „várakozó bevezetéssel” telik csupán, de még így is akad, akit nem lehet „kivárni”: volt aki az első résznek jóformán a végére érkezett csak meg... Dicsérendő ugyanakkor, hogy a valóban rendkívül hideg IV-es előadóban milyen sokan végigülték Bernát professzor előadását. (Az előadótérrel fűtélensége egyébként valóban tarthatatlan, azon feltétlenül változtatni kell.)

Ami még a látogatottságot illeti: a politikai gazdaságtan előadásán nagyon híányoltam a szemináriumvezetőket és a vizsgáztató tanárokat jelenlétét. Érthető, ha a diák rossz előérzettel, bizonytalanul indul a vizsgára, amikor az előadás-szeminárium nemhogy nem fedi egymást, de alkalmasint nem is tud az egyik a másiktól. Rá kell szoktatni tanárainkat, hogy járjanak be az előadásokra — végül is ez a fő foglalkozásuk. A szemináriumvezetőknél pedig alapkövetelmény kell, hogy legyen: is-

merjék az előadáson elhangzottakat!

További óralátogatások

Egyetemünk rektora végül elmondta, hogy a félév során valamennyi dékánal sorba járja majd a fontosabb órákat.

Annak örülnék igazán, ha ez egyfajta láncreakciót indítana el, ha maguk a dékánok is — az éppen érintett tanszékvezetőkkel — beülnének egy-egy előadásra, és a sor folytatódna tovább. Ne legyen kuriózum, sőt éppen hogy a mindennapi munka megszokott részévé váljon a tanárok jelenléte egymás óráin. Ez nemcsak tanáraink kölcsönös tájékozottságát segítené, hanem az oktatás színvonalára is jó hatással lenne.

Részemről egyébként még az idén szeretném megnézni a tizenhárom újonnan kinevezett adjunktusunk egy-egy óráját, továbbá a docens és egyetemi tanári pályázatot benyújtók óráira is ellátogatok majd — fejezte be értékelését Csizmadia elvtárs.

Fóris György

Véradás március 4-én

— Azért kerestem fel önöket, mert március 4-én, vöradónap lesz az egyetemünkön. Rendszeresen eljönnek hozzánk, vagy most egyszeresetről van szó?

— Már nagyon régóta rendszeresen, évi egy alkalommal elmegyünk a közgazdasági egyetemre is.

— Egy helyen általában hány liter vért tudnak venni?

— Ez attól függ, hogy hány ember jelenik meg.

A Vöröskereszt az adott intézmény létszámának tíz százalékát irányozza elő egy-egy véradás alkalmával. Aztán vannak olyan helyek, ahol nagyon kevesen és persze olyan helyek is vannak, ahol az előbb említett tíz százaléknál jóval többen adnak vért.

— Az egyetemünkön jó esztendőben 300—350 hallgató is

jelentkezett. Az utóbbi időben ez a szám viszont nagyon megcsappant.

— Önök szerint mi lehet ennek az oka?

— Talán változtak azok a személyek, akiknek feladata volt a véradónapok szervezése, propagálása.

— Aki vért akar adni, az március 4-én hol keresse önököt?

— Most a Kinizsi utcai kollégiumban leszünk. Régen a klubban rendezkedtünk be, de ez nem felelt meg, mivel kicsinek s egy idő után rendkívül füstösnek bizonyult.

— Úgy tudom, régebben, sőt még néhány helyen ma is pénzért lehet vért adni.

— Igen, ez így van, de ezt szeretnénk egyre inkább csökkenteni, s végül teljes egészében

(Folytatás a 2. oldalon)

KEN 1980

Immár 8. alkalommal folytatódik egyetemünk e nemességű hagyománya a KEN. Az eltérés az előbbi KEN-ektől az, hogy az idén március 20—21—22-re hoztuk előre a háromnapot, teljesítve az évről évre megfogalmazódó igényt.

Az idei KEN hagyományos és új elemekből áll. Természetesen sor kerül a diákrektorválasztásra, egy ünnepi Polvaxra — reméljük Fekete János látogat majd el a klubba —, a sportnapra, a vetélkedőre, és a rongyosbálra, amit ez évben nem az agyonzsúfolt Kinizsiben, hanem az általában szeretnénk megtartani. Fellép persze a Neoprimitív együttes. Ami új, és ezért még bizony-

talán: egy filmszínház eddig különböző okokból be nem mutatott filmjeiből (4—6 film fér bele az időbe, párhuzamos vetítésekkel), egy egyetemistáknak adott koncert (a Beatrice vagy a Mini együttes zenéje a vendégünk), és egy ezenel meghirdetendő előzetes feladat. (A többi majd később a már megválasztott csapatkapitányok útján közöljük.)

Valószínűleg márc. 20-án délután rendezzük meg a tanári elő-KEN-t, mely egy kb. 2 óras vetélkedő az adott karhoz tartozó tanárok csapatainak részvételével. (Minden tanszék tartozik egy karhoz.)

(Folytatás a 8. oldalon)

Elmaradt órák a hét első napján

Az elmaradt szemináriumok nagy száma miatt csak néhány jellegzetes példát ragadok ki. II. évfolyamon egy pg-óra az októelőre be nem jelentett átváltélmáit maradt el. Ugyancsak II. évfolyamon történt, hogy a diákok a tanárral egyetértésben hagyták az első pg-gyakorlat elhagyása mellett. A III. éves népgazd. tervsek lebeszéltek a szemináriumvezetőjüket az első óra megtartásáról. A tanárok diákok tükös kompromisszuma máshol csak a rövidített gyakorlatokra futotta. Volt, ahol a névsorolvasás után haza lehetett menni. A példák nem véletlen mentések minden konkrétumtól. Beszélgetőtársaim, akik a felsorolt eseteket mesélték, többször is kérték, ne verjem nagydobra az elmaradt órákat. Még azokat se, amelyeket jelenlévél meg sem tisztelt egy-egy elfoglalt szemináriumvezető. A hallgatók akkor is örülnek, ha csak 8.20-kor bizonyosodnak meg a gyakorlat elmaradásáról. Kérdés persze az,

hogy mennyiben beszélhetünk gyakorlatról az első szeminárium kapcsán, amikor még előadás sem volt az adott tárgyból. Az ilyen gyakorlaton nincs mit gyakorolni. A tanárok egy része azonban az előadás elé vágyva próbál meg új ismereteket gyűmőszíteni a hallgatók fejébe. Az ilyen kísérletek azonban csak a látványeredményeket hoznak. A szünetből jött tanulásra még nem állt felek az előadás nyújtotta alapvető ismeretek híján rendszerint nem tudják, és nincs is kedvük figyelemmel kísérni az oktató magyarázatát. A legjobb az lenne, ha az első — előadást megelőző — órákat hivatalosan törölnék el. Erre azonban az egyetem vezetősége bizonyára sokáig nem lesz hajlandó. Addig is marad az adott helyzetben legegyszerűbb megoldás — a tanárok és a hallgatók közös meg-egyezése az első gyakorlat elhagyásáról. Ez a spontán értelem-kompromisszum e-tal mindkét félnek egyaránt érdeke.

—fóri.

KLUBELŐZETES

Mivel már igencsak „menetközben” vagyunk, csupán néhány szó arról, mit kínál 1980. első félévének hátralevő idejében a klub:

Filmklub

Azt ugyan a Filmtudományi Intézettel kötött megállapodás értelmében továbbra sem közhözhetjük, hogy pontosan milyen filmek szerepelnek a félév során, azonban a hiány pótolhatja az egyetemen kitett számtalan Lumière Filmklub-plakát. Most csak annyit közlünk, hogy hétfőn és kedden vannak előadások az I-esben, egyik nap „Nagy filmek — nagy színészek” címmel, másik nap pedig egy „kelet-európai sorozat” keretében vetítik a filmeket. Mindkét sorozat tíz előadásból áll, így a bérlet ára (50 forint) már nem is olyan borsos. Tanácsos megvenni, mert továbbra sem lesz jegyárúsítás a helyszínen. Az előadások este hat órákor kezdődnek.

Jazzklub

Továbbra is övék a szerda. Íme a program: Február 27: Babos, Németh; március 5: Pleszkán Frigyes Oláh Emőd; március 19: Pege Németh; március 26: Pege Deső; április 2: Pege, Kovács A.; ápri-

lis 9: Kőszegi; április 16—23: Tomsits; április 30: Binder, Vasvári; május 3: JAM. Sor kerül két jazz-szombatra is, az első február 23-án lesz (cikket lásd külön), a második április 12-én, műsoron: Pege, Kőszegi, Jack Gregg (bőgő — USA), továbbá cseh zenészek.

Polvax

Idén is kéthetente lesz felváltva az Irodalmi Pódiummal. A tervek: február 21: „Társadalmi egyenlőtlenség”. Vendég: Kolosi Tamás; március 6: „Politikai rendszerünk alakulása — érdekviszonyok és intézményrendszerek”; március 20: „Gazdasági és pénzügyi kapcsolataink — gazdasági lehetőségeink a jövőben”. (Tervezett vendég: Fekete János vagy Bácskai Tamás); április 17: „Kulturális életünk állapotai” (tervezett vendég: Hankiss Elemér); május 2: „Választások az NSZK-ban”.

Ezen kívül néhány pénteki alkalommal a Polvax „külön kiadással” jelentkezik, többek között áprilisban kongresszusi Polvaxot tartunk, ahol gazdasági és politikai életünk jövő-

beni alakulása lesz a téma, a kongresszusi határozatok tükrében.

Irodalmi Pódium

A színvonalas előadók mellett az Irodalmi Pódium vezetőinek alapvető törekvése a profil szélesítése, bár jó pár „nagyágyút” terveznek meghívni az idén is például Bujtor Istvánt, Huszti Pétert, Pörös Ildikót, Császár Angélat, Szačsvay Lászlót, Benedek Miklóst, Berek Katit és a Sebőket stb. Emellett lesz például „kvadrofon-bemutató” (ha erre a klub akusztikailag nem alkalmas, akkor kb. száz személlyel „kirándulást” szerveznek majd a rádióba), vendégül szeretnék látni Juhász Ferencet, Lázár Ervint, a Szkénét és amatőr színpadokat, stúdiókat.

Az Irodalmi Pódium a gazdája az idei fesztiválok egyikének, az áprilisban sorra kerülő több napos pantomim-fesztiválnak is.

Vállalatvezetők klubja

Úgy döntöttek, hogy nem adják fel és igazuk van, mert

bár az érdeklődés az első félévben elszomorítóan alacsony volt, mégis a klub egyik legszínvonalasabb (és egyúttal egyetlen kifejezetten közgazdasági témájú) programja volt a kéthetente jelentkező Vállalatvezetők klubja... Az idén a fő téma továbbra is a gazdaságpolitika érvényesülése (?) a vállalati gazdálkodás-irányítás mechanizmusában, amit most különösen érdekessé tesz a szabályozórendszer januári módosítása. A tervek szerint meghívják majd többek között az Óbudai Mgtst, az Egyesült Izzó, a Skála-Coop vezetőit. Változatlanul pénteken kéthetente a klubban tartják a beszélgetéseket.

Szombat

Itt a helyzet változatlan, továbbra is két helyszínes disco (Böszme, B. Tóth, Danyi), filmvetítés és előadóműsorok várják az érdeklődőket. Újdonság lesz (ha sikerül), hogy esetleg kéthetente nyolc órától együttesek élőkoncerteket adnak majd fenn a klubban.

A belépés körül annyi módosult, hogy közgazdosok tagsági nélkül is bejöhettek, 20 forint beugróért. Tagsággal a belépés ingyenes.

„Kell a barátság”



A felvételt készítette: Fáth Péter

Szakosodási tájékoztató

Körülbelül a kirobbanó érdeklődés és a teljes közöny határmezsgyéjén helyezkedett el az az érdeklődés, amit az I. évfolyam tanúsított az általános kar szakosodási tájékoztatója iránt. Száz résztvevő nem sok, nem is kevés. Az ott nem levők másodikkézből kaptak információkat, nem lesznek sokkal pontatlanabbak, mint az ottlevők feltevései.

Ezzel természetesen nem azt akarjuk mondani, hogy a tájékoztató félreérthető volt, sőt kellemesen csalódtam. Arra számítottam, hogy valami száraz szakismertetés lesz a dolog, végül mind a három kérdés, ami elhangzott technikai kérdésre irányult, mint hogy mennyi a kötelező óraszám, milyen tantárgyak vannak, szakdolgozatot a blokk, vagy a szak anyagához kell-e írni.

A pénzügy tanszék képviselőiben dr. Reisz Miklós tanszékvezető például azt mondta el, hogy az elemző, üzletember, vagy hivatalnok típusú emberek egyaránt el tudnak helyezkedni a szakon kapott ismeretek birtokában, hogy az egészségügyi, művészeti érdeklődésük akár kórházi, színházi gazdasági szakemberek is lehetnek.

Stark Antal, a Népgazdasági Tervezési Intézet igazgatója is szükségesnek tartotta megemlíteni, hogy az alternatív blokkok keretében a nép. gazd. terv. szaktól elütő érdeklődés kielégítésére is mód nyílik.

Kaptunk egy rövid, s igen leegyszerűsített tájékoztatót az alternatív blokkok intézményéről, a szakszeminárium nevű dologról még ennyit sem. Azt hiszem nagyon fiktívek még nekünk ezek a tájékoztatók, ez nincs így jól, mert érdemes azt pontosan tudni, hogy mi módon kerülhet el a szakosodással járó beskatulyázás, már csak azért is, mert egyetemünk egyik csábító ereje is ebben van.

Halmi Erzsébet az I. évfolyam dékánhelyettese a szakosodási részleteiről beszélt. Felhívta a figyelmet szakosodási lapra írandó indoklásra, amely nagy súllyal esik latba a szakokra való felvétel eldöntésénél. Ehhez KISZ-csoport jellemzés is készül. Ugyanakkor az évfolyamon oktató tanárok is nyilatkoznak a hallgatók szakmai rátermettségéről, fejlődéséről, javaslatot tesznek a szakosodásra. Az elsősök még április közepéig gondolkodhatnak arról, hogy milyen szakot választanak.

A szakok képviselői hangzottak, hogy csak bátran érdeklődjenek az elsősök az adott szakra járóktól, vagy az ott végzettektől. Nos, ezt a jó tanácsot bizonyára célszerű megfogadni.

K. S.

Véradás március 4-én

(Folytatás az 1. oldalról)

ben megszűntetni. A pénzért történt véradásnak ugyanis több kellemetlen oldala van, ugyanis aki pénzt ad, annak fontos, hogy adjon. Ezért rendszerint letagadja, hogy beteg, hogy gyógyszerrel szed. Mi viszont az ilyen vért nem használhatjuk fel.

— Sok vérre van szükségük?

— Rendkívül sokra. Nagyon sok olyan műtét van, amire nagy mennyiségű vér kell.

Ilyenek például a has-, mellkas-, illetve szív-műtétek. Az úgynevezett motoros műtétek-nél, tehát azoknál, ahol a szívet leállítják, általában 15–20 palackkal elhasználják. Az ehhez hasonló műtéteknél csak friss, 48 óránál nem öregebb vért szabad használni. Továbbá ilyen operáció egy héten majd általában háromszor van.

Ezért kellene, hogy minél többben jöjjenek el. Annál is inkább, mivel nagyon sokan várnak ilyen műtétekre, s sajnos vannak olyanok is, gyerme-

kek, öregek egyaránt, akik a hosszú várakozási idő miatt már nem érik meg azt, hogy sorra kerüljenek.

Hozzá kell még tennem azt, hogy ma már egyáltalán nem alkalmazható a nullás vérszéles körben. Ma már mindenki csak a saját vércsoportjának és RH-faktorának megfelelő, sőt egyéni sajátosságokkal megegyező vért kaphat.

— Mi a teendője annak, aki vért akar adni?

— Előtte való reggel ne egyen zsírosat, tejet, szeszes ital ne fogyasszon, viszont teát és más folyadékot annál többet. Előtte néhány órával lehetőleg ne dohányozzon. Olyan, aki gyógyszerrel szed, ne jöjjön, mert a vért később nem használhatjuk. Ez alól a fogamzásgátló tabletták kivétel. Aki eljön, az kényelmesen, bő ruhába öltözzön, mivel a szűk ruha leszorítja az ereket.

Madarász

GYERE INSTRUKTORNAK!

Olyan munkára invitálunk, amelyet aligha kell bemutatni Neked, hisz létezésének, hatásának Te is részese voltál. Egyetemistaként az első találkozás az egyetemmel: találkozás az instruktorkal. S hogy e benyomások mennyire fontosak, hogy az instruktorkal rátermettsége, s főleg tájékozottsága mennyit számít (akár csak „épületismeret” szempontjából) azt elsősorban Te is a saját bőröddön érezheted. Mint ahogy azt is, hogy egy jó instruktorkal „csodát művelhet”, napok, órák alatt testközelbe hozhatja az egész egyetemet — és közösséget formálhat az egymás számára idegenekből álló csoportokból is.

Még csak most kezdődik el a második félévet, de máris az új tanév — és az új elsősökre kell gondolnunk! Illendő, hogy felkészülten fogadjuk őket, hogy ötleidús, magabiz-

tos, tájékozott instruktorkal gárda kalauzolja majd az újonnan jötteket. Az első lépés még borzasztó egyszerű: egy darab papír, rajta név, csoportszám és lakcím — ezt kell bedobnia a KISZ-bizottsággal szembeni „I”-dobozba annak, aki instruktorkal szeretne lenni. Utána közös felkészülés kezdődik (részletes tájékoztatók, beszélgetések, „próbatalálkozó” ide felvételiző középiskolásokkal, instruktorkal előkészítő tábor stb. — az első közös megbeszélésre valószínűleg március 5-én kerül sor), amely során még bárki visszaléphet, s amely végén eldől: kikből is áll majd ez a fogadó csoport.

Ha Te is tagja szeretnél lenni, ne feledd a határidőt: február 29-ig dobd be azt a bizonyos cédulát a dobozba.

Gyere instruktorknak!

K. T.—V. I.



de Lux fotó

Nemzetközi nyelv és természetjárás

1980 tavaszán Ifjúsági Eszperantista természetjáró kör alakul Budapesten (Budapesti Naturamika Rondo de Junularoj Esperantistoj), a Magyar Eszperantó Szövetség Ifjúsági Bizottságának kezében.

Túránkra azonban nemcsak eszperantistákat várunk, hanem minden természetkedvelő fiatalot, aki érdeklődik a nyelvi kérdések, a világ soknyelvűsége iránt.

Alább ismertetjük az 1980. évi tavaszi túraterveket. A túrák „nyitlak”, azaz előzetes jelentkezés nélkül is részt lehet venni rajtuk. Minden gyülekezéshez „ESPERANTO” felirat fog utazást adni.

1. túra: 1980. március 23. vasárnap. Útirány: Vértes-hg. (Vitanál-vár romja). Gyülekezés: háromnegyed nyolckor az Etele téren, a Kelenföldi pt. főbejárata előtt. Hétfői menetérti jegy váltandó Szár-Szárliget állomásig (24,00 Ft). Nagy sár várható — bakancs, vagy csizma ajánlatos!!

2. túra: 1980. április 13. vasárnap. Útirány: Pilis-hg. (Vadálló-kövek, Prédikálószék). Gyülekezés: 7.40-kor a Nyugati pu. pénztárteremben. Dömösi átkelés mihi váltandó jegy, csak odafele (16 Ft). A 8.05-kor Szobra induló vonattal utazunk. (Visszatérés HÉV-vel.)

3. túra: 1980. május 11. vasárnap. Útirány: Börzsöny-hg. (Törökmező, Hegyes-tető kilátó, Zebegény). Törökmezőn részt veszünk a Nemzetközi Zamenhof Békétúra harmadik napján rendezendő ünnepségen. Gyülekezés: hét órakor a Nyugati pu. pénztárteremben. A 7.30-kor Szobra induló vonattal utazunk.

Későbbi túránkat is igyekezzünk majd minél szélesebb körben meghirdetni. Érdeklődni levélben a MESZ Ifjúsági Bizottság címén lehet: 1368. Budapest, Pf 133.

Magyar Eszperantó Szövetség Ifjúsági Bizottsága

Már csaknem egy hónapja véget ért a vizsgaidőszak, s lassan a rektori vizsgák ideje is lejár. Az első évfolyam hallgatói most estek át a „tűzkeresztés”, hiszen nagy többségük eddig ilyen jellegű vizsgát nem tett. Négy elsővelsel, egy lánnyal és három fiúval beszélgettem arról, hogy milyen érzés volt „elsőző vizsgázni”, hogy mik a tapasztalataik, és hogyan próbálják ezeket hasznosítani.

— Melyik vizsga volt a legnehezebb?

— Az analízis.

— Szerintem is.

— A matek és a számítésh. És közben is készültél, vagy csak a vizsgaidőszak alatt?

— A szemináriumi tárgyakból közben is, a többiből csak vizsga előtt.

— Ev közben gyatrán, aztán vizsgaidőszakban ráhajtottam. A tanulás mellett naponta fél órát futottam, hogy ne csak tanulásból álljon az egész nap.

— Ev közben nem sokat tanultam, matekvizsga után naponta öt-hat órát. Utólag úgy érzem, hogy ezt az időt intenzívebben kellett volna eltölteni.

— A szemináriumi tárgyakból rendszeresen és nagy energiával. Mégis meghúztak...

— Eredetileg mikorra tervezted a vizsgák befejezését? Elég volt-e a kitűzött idő?

— 21-én akartam befejezni, és sikerült is, bár volt uv-m.

Utószó a vizsgákhoz

A tűzkeresztés

— 23-ára terveztem, és akkorra be is fejeztem.

— Eredetileg 14-én akartam, de csak 25-ére sikerült.

— Szoktatok-e igzulni vizsgán?

— Nem. Sőt inkább az a baj, hogy túl nyugodt vagyok.

— Írásbelin kevésbé. Azt jobban is szeretem, mert személytelenebb. Nyugodtabban gondolkodhatok. Ha szóbelin valami lényegeset nem tudok, kirúghatnak, de írásbelin ez csak pontvesztéséget jelent.

— Sokszor annyira izgultam, hogy a vizsga után jutottak eszembe a válaszok.

— Szóbelin hat-e rád a vizsgázató egyénisége, s ha igen, hogyan?

— Nem befolyásol különösebben. Persze ebben még nincs kellő tapasztalatom.

— Ha jóindulatú a vizsgázató, sokkal felszabadultabb az ember. Eleve jobb, ha azt látom a szeméből, hogy örül, ha jól mondok, mint ha azt várja, mikor rontom el.

— Amikor tudok valamit, akkor befolyásol. Főleg a rosszigulat. Ha nem tudok, akkor meg mindig.

— Nálam, nagyon sokat számított. A módszere is. Közbeszó-e, vagy sem stb.

— Szerintetek lehet-e puszkálni a vizsgán, s főleg: érdemes-e?

— Ha valaki nagyon akar, akkor lehet. De nincs sok értelme. En megpróbáltam, megfellejttem... Meg aztán a tanárok úgyis több módszert ismernek, mint én.

— Nem próbáltam ki.

— En sem, mert eddigi „önismeretem” alapján nem vagyok szerencsés ezen a téren.

— Szerintem tantárgytól és felügyelő tanártól függ.

— Ért-e benneteket valami váratlan meglepetés a vizsgák során, vagy minden úgy ment, ahogy elképzeltétek?

— Rögtön az elején meglepetés ért: technológia uv. Nem számítottam rá. Egyébként semmi sem ment úgy, ahogy elképzeltam: amiből a legrosszszabarra számítottam, az lett a legjobb és fordítva.

— Talán a földrajz... Az egyértelmű meglepetés volt, kettesnél jobbat vártam.

— Nem is egy... A sikertelen vizsga nagyon letört, és ez kiható a többire is.

— Javításoknál sok függ attól, hogy a tanár mit ért a helyes válasz alatt. Nem mindig egzakta a kérdés, nem lehet kihamozni, mit akarnak pontos-

san. Sok lehetőség van a kérdés szubjektív értelmezésére. Mateknál ugyan egyértelműek voltak a kérdések, a javítás viszont elég sajátos.

— Fogtok-e változtatni a vizsgamódszereiteken?

— Jó lenne, de még nem tudom, miben és hogy. A legjobb „lemenni” abból a tárgyból, amiből gyakorlat is van. Legfeljebb az időbeosztáson változtatok.

— Elvben igen, gyakorlatban nem.

— Megpróbálok elsőre átmenni a vizsgákon.

— S végül: a szerencsének van-e szerep a vizsgákon?

— Persze, hogy van.

— Nem is annyira abban, hogy átmenyek-e, inkább a jegy minőségében.

Persze, a szerencse szerepét sem szabad eltúlozni. Mint mindenben, természetesen ebbe is belejátszik: segíthet vagy éppen ronthat a helyzetet. De a lényeg nem ez.

Az első vizsgaidőszak, arra is megtanított bennünket, hogyan kell tanulni. Melyik tárgyból milyenek a követelmények, milyen intenzitással kell vele foglalkozni. S keserű tapasztalatok árán jöttünk rá, hogy a gyakorlati órákon megfelelő teljesítmény nem mindig elegendő a vizsgán.

Elmondhatjuk, hogy többé-kevésbé megtanultunk vizsgázni.

Thiery Henriette

Adalékok a szuperközönyhöz

SZOVAL KÖZÖNY. Megint közöny, tespedtség és még folytathatnám a szinonimákat. Egy korábbi szám Szuperközöny és okai című cikk elolvasása után sóhajtottam fel így. A cikk hatása azonban nem merült ki ebben a sóhajban. Vajon mi az oka ennek a passzivitásnak, fogalmazódott meg bennem és sok más olvasóban is a kérdés. A vizsgálódás elején le kell szögeznen, hogy a szuperközöny nemcsak egyetemi jelenség. Kiterjed az egész ifjúságra, sőt szélesebb tömegeket is érint. Egyértelmű választ nem adhatok, legfeljebb adalékokat. Mondják, mi magyarok kudarc orientáltak vagyunk. Nemeskürty szerint az utolsó nagy győzelemünk Mátyás bécsi hadjárata volt. Aztán hosszú ideig csak sikertelen szabadságharcokat engedett számukra a történelem. Vert nemzet vagyunk, mondta Ady. Talán a sok történelmi kudarc eredményezte a nemzet passzivitására való hajlamát.

De maradjunk szűkebb területünkön, az ifjúságnál. És elsősorban az egyetemünkön. Szilárd meggyőződés, hogy a közömbösséget, már a gimnáziumból hoztuk. Közönyt és érdektelenséget szült az ottani órák túlzott autokratizmusa, s a közös megmozdulások hiánya stb. Fontos szerepe van a tömegkommunikációs eszközöknek is. Ha csak a nagyobb napilapokat nézzük, bátran állíthatjuk, hogy a mi nemzedékünk a bossúra ízű, sokszor érdektelen közhelyekkel tarkított írók világában nőtt fel. Ha netán érdekes problémát feszeget egy-egy cikk, rendszerint a konkrétum hiányzik belőle. Hány csödbement gyárról olvashattunk már a vezetőik és a felelősök neve nélkül. Hány olyan tévéinterjút láttunk, amiben mi nézők is éreztük, hogy a riportalany sem hiszi, amit mond. Az ifjúság kedve tehát nem véletlen megy el az újságolvasástól, esetleg a tévénézésről. Sokan nem jutnak el a Valóságig, Mozgó-Világig, Kritikáig, hogy csak valóban kitűnő folyóiratokat említsék. Így aztán marad a Népszport. Másfél éves egyetemi pályafutásom alatt társaim kezében legtöbbször ezt az újságot láttam. Tapasztalatom szerint a Közgazdász sem olvassák sokan. Egy-egy véleményét, hozzászólást sokszor csak harapófogóval lehet kihúzni a kedves olvasóból. A passzivitást itt az egyetemen nagyon nehéz megtörni. Hiába van meg a klub, TNGY, újságunk, Polyva keretében az őszinte gondolatcsere kiváló fórumai, sokan még véletlenül sem jutnak el ezekre a helyekre. Azok a hallgatók, akik gyakorlati órákon, már többször nem kaptak igazi választ kérdéseinkre, már eleve kiábrándultak és bizalmatlanok. Az Irányelv megbeszélések a legtöbb helyen elmaradtak, azokat, akik megtartották már-már megszállottaknak nézték. Nincs súlya a mi véleményünknek, mondogatják saját passzivitásuk igazolásaként. A tudatlanság szinte hihetetlen méreteket ölt. Többben nemcsak az Irányelvekről, hanem a közlő pártkongresszusról sem hallottak.

— **MONDJÁK NINCS** a jegyeknek becsléte. Legfeljebb az ösztöndíj a cél, de sokszor a kettes is jó. Így van ez, de nem is lehet másként. A hallgatók már rég felismerték, hogy a jegyek korántsem fejezik ki a felkészültséget, hanem a ráfordítást. A jegy a szerencsén, a szubjektív tanári elbírálásán múlik. Nagyon a különbségek az írásbeli vizsgákon, az egyes feladatsorok között. Egy-egy szűrőrágy esetén a jól sikerült példasorokat menetrendszerűen a nehezek követik, s a bukási arány ilyenkor 30–40 százalékos is lehet. A tételhúzás nagyrészt szerencse kérdése. Véleményem szerint a csoportos vizsgákat kellene előnyben részesíteni. Ott több alkalom nyílik a sokrétű tudás visszaadására, s az önálló gondolkodásra. A puskázást a tételszerű számonekérés teremt meg. Az analízis, a valószínűség-számítás dolgozatpéldák jó része kifejezetten a képletek egyszerű számonekérésére szorítkozik. Más példák megoldásához az elengedhetetlen egy-egy képlet felhasználása. A statisztika tanszék már rég kiküszöbölte a puskázással kapcsolatos problémákat.

A képletgyűjteményt lehet dolgozat közben használni, és így gondolkodtatóbb feladatokra is sor kerülhet.

A közgazdász pályától való kezdeti elidegenedés nagy szerepe van a rosszul összeállított kötelező irodalmaknak is. Az egyes tanszékek, mintha egymást túlléptetve próbálnának szélesebb látókört adni, s így sokszor hasonló témákat tanítanak. A másodikos első félévi világgazdaság tananyag egy részét elmélettörténet című tárgyban fogjuk majd tanulni a másik kisebb részével pedig már tavaly a politikai gazdaságtan keretében foglalkoztunk. Jobb lenne, ha hagynák elmélyülni egy-egy témában a hallgatókat. A szakirodalmak sokszor inkább elriasztják még az érdeklődőket is. A kör újól bezárul. Nem marad más, csak közöny és érdektelenség.

A FELADAT TEHÁT adott. Mindenkinél a maga területén kellene elkezdni a testet, lelket romboló jelenség fel számolását. Balczó szavaival élve mindenki legyen egy felkiáltójel ezúttal a passzivitással szemben.

Stark Tamás

A beszámolók és a követelmények

NAGY ERDEKLŐDÉSSEL OLVASTAM a „Gondolatok az egyetemi idogazdálkodásról” c. cikket. Nagyra becsülöm dr. Köves Pálnak a tanulmányi fegyver megjavítása érdekében kifejtett publicisztikai tevékenységét, de úgy vélem, cikkének néhány kitétele félreértésekre adhat okot.

„Különleges esetektől eltekintve — nincs helye a szorgalmi időszakban az egész félévi anyagból történő beszámolásnak” — írja, de ebben sajnos téved. Amint azt a Közgazdász 1978. március 9-i számában az „Új számonkérési formák c. cikkéből is megtudhattuk: „A beszámoló a félévi tanulmányi munkát értékeli „megfelel”, „nem felelt meg” bejegyzéssel az indexben. A beszámoltatás történhet írásban és szóban, de mindkét esetben még a szorgalmi időszakban folyik le.”

A beszámoló írásbeli formája a beszámolóidőszakot, mely a félévet lezáró beszámoltatáshoz kapcsolódik, ezért csak a szorgalmi időszak utolsó két hetében írható. (Ugyanott.) Tehát az utolsó két héten zárthelyi, és nem általában mindenféle „dolgozat” íratása azért tilos, mert ez a két hét a beszámolóidőszak. A beszámoló éppen olyan hivatalos számonkérési forma, mint a kollokvium vagy szigorlat, azaz a különbséggel, hogy nem a vizsgaidőszakban kerül rájuk sor, hanem normális esetben már a szorgalmi időszak utolsó heteiben „túl van rajta” a diák. (Az utóvizsga jellegű beszámoltatásnak már a vizsgaidőszakban kell végbemennie.)

AMIT DR. KÖVES PÁL, az indexelés megtagadása helyett a pótbeszámolókat nevez, az egészen más. Ebben az esetben ugyanis a számonkérési forma nem a beszámoló, hanem az aláírással kombinált kollokvium vagy szigorlat. Ezért ezt én inkább az „aláírásért való feleltetésnek” nevezném. Elképzelnétek, hogy a hallgatók „sírásaiban” ez a feleltetés összekeveredik a beszámoló nevű számonkérési formával, amely minden diá-

kot érint, ahol a tanterv ezt a számonkérési formát írja elő.

A beszámolók szigorú egyébként gyakran a kollokviumoknál is nagyobb, itt ugyanis az elégséges, gyenge, közepes színvonalú dolgozatokra általában nem adják meg a „megfelel” minősítést. Nevezhetjük ezt a „szellemi egyszimusz” elleni küzdelemnek is, én a magam részéről mint a vizsgák számának és szigorának növekedését értékelem. A beszámolót ugyanis a tanszékek többsége lényegében vizsgaként kezeli (egy-két éve talán még kollokvium volt a tárgyból), és van olyan tanszék, ahol magas a bukás aránya: pl. ilyen a Regionális földrajz (az ok az előadásokról való nagymérvű távolmaradás), vagy a Piacszervezés c. tárgy, ahol az előadó szerint dékáni utasításra) aki a két szemirium közül egyről is igazolatlanul hiányzott, annak uvéjegyet kellett vennie.

EDDIG NEM VITATKOZTAM dr. Köves Pállal. Amit leírtam tények — utánuk lehet nézni. Vannak a tanár úr cikkének olyan részeit, melyekkel teljesen egyetértek, és mélyszélesen becsülöm a javító szándékot. Most azonban kilenc egyetemi félév tapasztalatának birtokában hadd írjak arról amivel nem értek egyet. Kérem a tanár urat, hogy ne vegye feleslegesnek.

„Nem lehet jellemző a vizsgaidőszakra, hogy ennek folyamán a hallgató új ismereteket szerez” — írja cikkének harmadik bekezdésében. Olcsó érv lenne azt válaszolni, hogy akkor mire a vizsgaidőszak? De ha nincs új ismeret, akkor nem tudom elképzelni, hogy mi lesz az az új impulzus, aminek hatására a diákok a vizsgaidőszakban „ismerik csak fel igazán a tárgy jelentőségét, melyeket meg is szeretnek a korábban nem kedvelt tárgyat.” A legtöbb diák számára a tárgy jelentőségét az adja, hogyha nehéz meg tanulni és könnyű megbukni belőle. A „megszeretés” pedig véleményem szerint az önbecsapás pszichológiai folyamatoként lepleződik le egy esetle-

ges sikertelen vizsga után. A megszeretett tantárgy ilyenkor meggyűlöltté válik.

Az a véleményem, hogy az egyre növekvő óraszám, a sokasodó vizsgajellegű számonkérések mellett elkerülhetetlen a kampányszerű tanulás. Erre kényszerítene az egy-egy vizsgával felérő évközi és év végi dolgozatok, amelyekre esetleg napot is kell készíteni és erre „ösztönöznek” a több ezer oldalnyi anyagot tartalmazó vizsgák.

Elégséges erkölcsi és anyagi ösztönzés hiányában nem lehet elvárni egy átlagos képességű hallgatótól, hogy minden tárgyat állandó intenzitással és folyamatosan tanuljon. A rendszeres tanulás jutalmaként szélesebb körben lehetne alkalmazni a jegymegajánlás módszerét. Ez azonban csak akkor válhat ösztönzővé, ha nemcsak a legkiválóbbak talán nem is létező kivételes egyedei nyerhetik el, hanem legalább még az erős négyes szintjét megütők is. Ekkor ugyanis már nem lenne elérhetetlen távolságban a cél.

VÉGÜL A KÖVETELMÉNYRENDSZERHEZ kapcsolódóan egy fontos probléma: Ha a jelenleg is meglévő formális követelményeket teljes szigorúsággal számonkérnék a diákoktól, akkor azok többsége, de szerény becsülés szerint is mintegy fele bukásokkal küzdené, jóval több lenne a félévismétlés, az évhazajárás és a kimaradás. Ez azonban nem következik be. (Nem is hiszem, hogy ez lenne a cél.) Így egy átlagos képességű hallgató csak annyit tanul, amennyit feltétlenül szükségesnek érez. „A többiek is átmennek, miért ne mennék át én is” — valja. A legalább elégséges vizsga után pedig mint egy rossz álmot, igyekszik elfelejteni a beszülykolt tananyagot. A legtöbb esetben szó sincs semmiféle katarziszról, a legtöbb diáknak a vizsga nem ad sikerélményt.

A dr. Köves Pál cikkéből következő szigorú követelményrendszer, ameddig az átlagos képességűek (itt az „át-

lagos” természetesen nem statisztikai fogalom: a gyenge és a kiváló képességeken kívüli hallgatókat számítom ide) képezik a hallgatók többségét, nem vihető keresztül. Egyetemi szinten már nem lehet ösztönözni egyforma súlyal tanulni, ezt még a legkiválóbbak sem tudják folyamatosan teljesíteni. Ha valaki még a szabad idejét is a tanulásra áldozza, esetleg gyengébb képességei erre kényszerítik, az az általános vélemény szerint többet veszít, mint amennyit nyer. Nem szabad elhallgatni azt sem, hogy a hallgatóknak hozzávetőlegesen egytizede idegi eredetű panaszokkal, esetleg betegségekkel (a leggyakrabban gyomorbetegségekkel) „rendelkezik” és nem ritka kivétel az sem, hogy emiatt kényszerül valaki évhazajárásra.

A formálisan magas követelmények, és a valóságban, ha csak az utolsó pillanatban is, engedékeny magatartás demoralizáló hatása. Viszont a magas követelmények szigorú számonkérése is elkeseredést szül. Véleményem szerint a követelményeket a többség képességeihez kell igazítani. Ehhez azonban a beszámoló leplező vizsgák, a „hátha jó lesz valamire” céliből, esetleges tanszéki presztizsokból tanított tantárgyakat meg kell egy kicsit gyómlálni. A feleslegeseket le kell ictatni a tantervből, mert ezek elszívják a feltétlenül szükségesek elől a szellemi energiát. Inkább kevesebb tárgyat tanítsanak, de azt jobban, csökkentsék a formális követelményeket, s emeljék a ténylegesen megtanulandó tárgyak színvonalát. Csak ezekkel egyidejűen szabad következetes szigorral számonkérni az elcsajátított tananyagot, ekkor viszont következetesen kell számonkérni. Mert a következetes vizsgáztatás mindig kevesebb félelmet szül, mint a kiszámíthatatlan. A tanulmányi fegyelmet pedig nem a vizsgafélelem növelésével kell erősíteni.

Agg Zoltán



Fotó(n): Pullai Árpád

Egy kis kiigazítás AIESEC-ügyben

NEM VITAINDÍTÓNAK, pontosabban nem ilyen vita elindítójának szántam az AIESEC kiválasztási rendszeréről korábban írt cikkemet. Nem vitázni próbáltam, hanem érvetelni és elsősorban a kiválasztottakat tájékoztatni az általam látott és hallott problémákról. Ezért is lepett meg az AIESEC szakkbizottság válasza, amelyet provokatívnak és személyeskedőnek tartok. Úgy látszik a szakkbizottság neve mögé rejtő személy(ek) kötelességüknek érezték, hogy már cikkem megjelenésével egy időben megvédjék becsületüket. Mások véleményére alapozva állíthatom, hogy a válasz lenyűgöző stílusban támadta személyemet és cikkemet, s ezzel sikerült elterelnie a figyelmet a felvetett lényeges problémákról. Alapvetően a hozzáállást tartom helytelennek.

Véleményem szerint a másodszori kiutazással kapcsolatban mindaddig nincs értelme semmiféle elméleti vitának, amíg olyan emberek döntenek az ügyben, akik maguk is érdekeltek a kétszeri kiutazásban. Másrészt nagyon könnyű lenne úgy védekezni, hogy én is személyeskednék (a kutyaokról és macskákról van szó), de úgy érzem sem erre, sem bármiféle védekezésre nincs szükség. Mindössze egy-két kiigazítást szeretnék tenni és még egyszer — most már egyezkedéssel — megfogalmazni a legélesebb problémákat.

Mindenekelőtt szeretném leszögezni, hogy tényeket és saját véleményem iránt le, jelentkezők kiválasztottak, volt AIESEC-esek elbocsátása alapján. Sőt még olyan emberrel is beszéltem, aki visszalépett a másodszori kiutazástól. Bocsánat, nem a közvélemény nevében nyilatkoztam, csupán azt írtam, hogy azzal a közvélemény által képviselt állásfoglalással én is egyetértek, amely nem helyesli a másodszori kiutazást. Nemcsak és nem elsősorban a szakkbizottságot hibáztatom, hanem azokat is, akik másodszor jelentkeztek a gyakorlatra.

A szakkbizottság másodszori kiutazás mellett felhozott érve igen furcsák. Ha a TDK megírásának olyan komoly a téje, mint a kiutazók létszámának szinten tartása, akkor talán „teljesebb biztosítékot” is lehetne találni ehhez. Mondjuk például a TDK-írás kötelezővé tételét, illetve elmulasztásának szankcionálását, nem pedig a megírás valószínűsítését. Semmivel sincs több garancia arra, hogy aki másodszor utazik, most is fog írni TDK-t. Másik érvük az, hogy a másodszori utazás „elvi lehetőségének megcsillantása” ösztönzi az először utazókat a szakmai buzgalomra. Nevetéges, hogy olyan ösztönző-

ket tudnak csak biztosítani, amelyek egyúttal elveszik a helyet az ösztönözötté. A bizonyos meghallgatással kapcsolatban valóban csak a nyelvtudás értékelésére koncentráltam, ugyanis azt nem mertem feltételezni, hogy valaki (vagy valakik) — de ez a feladat többnyire csak a nyelvtanár hatáskörévé zsugorodott) megpróbálja egy 5, vagy akár 20 perces beszélgetés alapján a jelentkező emberi-politikai magatartását pontozni.

TOVÁBBI PROBLÉMÁM, hogy szerintem ez a kiválasztási rendszer nem elsősorban a rátermett embereket, hanem a tudományos érdeklődéseket és elméleti beállítottságukat részesíti előnyben. Természetesen van, amikor ez a kettő egybeesik. Mégis valamiféle olyan objektív mérce is felkellene állítani, amely a rátermettséget és a közösségi munkát méri. Például egy olyan értékelésre gondolok, amely az illető társadalmi aktivitását, közösségi múltját kézzelfogható tények alapján pontozza. (Ilyenek: hányszor volt építőtevényt, dolgozott-e az SG-ben, DJB-ben, részt vett-e a klub munkájában, TNGY-n, volt-e instruktor, munkatársa-e a Közgazdászok és ehhez hasonló.) A rátermettséget valamiféle alkalmassági és intelligenciatesztel lehetne mérni, a már említett hazai gyakorlat értékelése mellett. Ezenkívül, amennyiben megoldható, javasolom egy külön bizottság megalakítását az itthoni kiválasztás elvégzésére.

Valóban, fél évvel ezelőtt nem volt ilyen érdeklődés az AIESEC iránt, s most sem lett volna, ha nem követik el ezeket a hibákat. A két legnehezebb problémám a következő. Nem vagyok meggyőződve arról, hogy aki 80 pontot ér el, és ír TDK-t, nem tengerparti üdűre fogja felhasználni az AIESEC gyakorlatot, vagyis véleményem szerint nincs szoros korreláció a magas pontszám és a szakmai gyakorlat kihasználása, illetve hasznosága között. A másik dilemma pedig az, hogy a másodszori kiutazók esetében ugyanazt a teljesítményt értékeljük kétszer, mivel egy év alatt senki nem tud összegyűjteni újabb 50 pontot.

Bármilyen nehéz elhinni, az első cikk megírásánál felháborodtam. „Igazságérzetem tiltakozása”, a mostaninál pedig a személyem elleni sérelmet vezérelt, de elsődleges célt az volt, hogy minél több ember figyelmét felhívjam ezekre az ellentmondásokra, ezért köszönöm a Közgazdászoknak, hogy ehhez lehetőséget nyújtott számomra.

Monori Attila

A tantárgy: Magyarország

Amerikai diákok vizsgadolgozataiból

A múlt év végén egy hónapot töltött Magyarországon az USA Indiana államából egy diákcsoport. Magyarországi tartózkodásuk során ismerkedtek az ország történelmével, politikai, gazdasági és kulturális helyzetével. Itteni tapasztalataikról vizsgadolgozatot írtak, és ennek eredménye „Kelet-európai tanulmányok” cím alatt került be az indexbe. Az alábbi sorok ezekből a vizsgadolgozatokból kerültek válogatásra, s visszaadják azokat az itt szerzett ismereteket, s tükrözik a sajátos, amerikai fiatalra jellemző gondolkodásmódot.

A fő kérdés

A dolgozat fő kérdése a mai Magyarország helyzetének fő jellemzőire irányult. Két válasz a tesztekben:

„A mai Magyarország a Szovjetunióhoz ideológiai szempontból kötődő szocialista állam. A társadalom vezető ereje a kommunista párt. A párt és a kormány a társadalom legszélesebb rétegeinek érdekeit követi politikájában megvalósításában. Magyarország — nyersanyagszegénysége követ. kezében — a nemzetközi kapcsolatoktól függő ország és a gazdaságpolitika jelenleg azon fázisban van, hogy ennek a függő helyzetnek a negatívumait csökkentse. Az 1968-as új gazdasági mechanizmus és legújabbban az 1980-as fogyasztói árréform hivatott a politikai célkitűzés gyakorlati megvalósítására. A mai Magyarország a sikerek mellett számos nehézséggel is küzd. Ilyen a feszült lakáshelyzet, a munkaerőhiány és a magas öngyilkosság, valamint válsági ráta.”

„Magyarország néhány lényeges problémája: a válságok magas száma, a nagyfokú alkoholizmus és a demográfiai tényező. A magyar vezetőerő feszítéset tesz a problémák megoldására. Az Ifjúsági Tanács — az Állami Ifjúsági Bizottságról van szó — is az egyik olyan szerv, amelyik lényegileg járul hozzá a helyzet javításához. Közvetít például a kormányzati segínyt, amit a kisgyermekes mamák kapnak azért, hogy a gyerek születése után egy ideig otthon marad-

janak. Ennek elsődleges hatása egyébként az volt, hogy a házassági kapcsolatokban felhalmozódott feszültségeket csökkentette, de számottevő az a szerep is, amelyet az abortuszok számának esésében játszott. A kormány az alkoholizmus felszámolására az aktív tájékoztatást és a szigorú korlátozó intézkedéseket is felhasználja. (Tilos az italozás a közterületeken, és reggel kilenc óra előtt.)”

Minthogy a csoport tagjai a legkülönbözőbb szakokon végzik tanulmányaikat, a magyarországi kurzus is több területen próbálta meg elmélyíteni a diákok ismereteit. Az egyhónapos tanulmányút alatt lehetett „szakosodni” történelemre, politikára, gazdasági ismeretekre és a kulturális területre. Íme néhány a kérdésekre adott válaszokból:

Történelem

A XX. századi magyar történelem kronológiája:

„1918—19: az első világháború vége, a forradalmak kora. A keresztény Magyarország kiformálódása, egy két és fél évtizedes állandó zavargásokkal terhes periódus kezdete. Horthy admirális bemarózik Budapestre és a kivégzett Kun Béla helyére lép.

1945: a második világháború vége, a koalíciós kormányzat kezdete. A választásokat a kisgazda párt nyeri.

1948—49: A kommunista párt hatalomra jutása, a Rákóczi-korszak kezdete.

1953: Sztálin halála, és az

erősen sztfálinista Rákóczi-uralom enyhítése.

1956: Parasztfordalom Rákóczi vezetésével, megkezdődik az erőltetett iparosítás kora.

1968: A piacorientált új gazdasági mechanizmus bevezetése.”

Kultúra

Magyar zene:

„Bartók Béla Budapesten már 16 éves korában koncertezett. Zenéjét a korábbi mesterek közül Debussy, Beethoven, és a kortársak közül valószínűleg Kodály zenéje inspirálta. Utóbbival akkor találkozott Bartók, amikor az magyar népdalokat gyűjtött. Bartók viszont úgy érezte, hogy más népek dalkincsének felkutatása legalább annyira fontos. Bolgár, szerb, horvát és török dalokat gyűjtött, majd az USA-ba emigrált, mivel el akarta kerülni az akkori Európában zajló nagy zűrzavart. Valószínűleg olyat is forgatott a fejében, hogy fölkeresné az USA népzenei hagyományait, de ez nem valósult meg, mivel 1945-ben New York Cityben leukémiában elhunyt.”

Mi tetszett, mi nem?

Tesztet kívül: „Három hónapos bécsi tartózkodás után nagyon kellemes volt a magyar emberek barátságos viselkedése irányunkban. Ugyanakkor nem tudtam megbarátkozni a rendkívüli zaj- és porzennyteltséggel, a nagy zsúfoltsággal az utcákon és a tömegközlekedési eszközökön. Nem nyerte meg a tetszésem az sem, hogy a magyar ifjúság túlnyomó többsége dohányzik.”

„Számomra a kulturális szolgáltatások magas színvonalú és olcsó ára jelentett meglepetést. Meg tudtam engedni magamnak azt is, hogy minden este operába, hangversenyre, vagy moziba menjek és általában jó előadásokat láttam.”

„Nekem legjobban a magyar vidéki táj tetszett, különösen a kis szüptetős házak és a házakban szanaszét szaladgáló kiscsirkék. Ehhez hasonlót az

USA-ban nincs módunk látni. Nem tetszett viszont az itteni kereskedelemnek az árukiálata és a kiváltéppen nem a kiszolgáló színvonal.”

„Budapest csodálatos város. Csodálatos panorámája van. Érdekes volt a program, sok információt kaptunk a szocialista rendszerről. Újdonság volt számomra a fejlett tömegközlekedés, s különösen annak olcsósága.”

„Ami legkevésbé nyerte meg a tetszésemet, az Budapest rendkívüli koszosága volt. Ezenkívül nem ízlett az étel sem. Olyannyira, hogy fizikai állapotom teljesen leromlott az itt-tartózkodás alatt. Az árúhazak kínálata nem kielégítő, a termékek nem törődnek a minőséggel. Hiányzik a verseny, pedig annak egy csomó jó oldala is van.”

„Budapest szép város, de még szebb lehetne, ha tisztább lenne, és nem borítana minden a körülbelül újjnyi vastag koromréteg. Ezenkívül nagyon nem tetszett a magyar vendéglátás. Amikor rendelünk, az olcsóbb ételek általában már kifogytak és csak a drága fogásokból választhatunk. Ezenkívül jó néhány alkalommal többet is számláltak a keltetésnél. Nem minden amerikai pénzeszsák és én személy szerint például egyáltalán nem szeretem, ha megvágnak.”

„Számomra új tapasztalat volt a szocializmus valószínű megismerése. Az emberek új értékskálája alapján gondolkodnak, és cselekednek. Néhány olyan dolog zavart, aminek hátterében még bizonyos kapitalista maradványokat véltem felfedezni. Étteremben négyezer csaptak be, talán csak azért, mert nem ismerem a nyelvet. Emellett jó néhány koldust is láttam és különösen lehangoló volt az önkiszolgáló éttermekben mások maradványokból guberáló emberek látványva.”

„Nem tetszett az, hogy két lábon járó dollár bankjegyeket néztek, és minden utcasarkon az iránt érdeklődtek, hogy van-e feketén eladható pénz. Úgy gondolom, hogy a kormányzatnak jobban kellene ezt ellenőriznie.”

Szombathelyi Ferenc

A pártbizottság beszámolójából a XI. kongresszus óta végzett munkáról

Az írásos beszámoló első része utalt a nemzetközi és hazai társadalmi-politikai viszonyokban bekövetkezett változásokra. Az enyhülés folyamatának megtorpanása, a világgazdasági problémák kiéleződése, mind-mind hatást gyakorolt hazánk gazdasági-társadalmi fejlődésére. Eredményeink és gondot jelentő feladataink közül az utóbbiak nőttek gyorsabban.

A párt oktatás- és tudomány-politikájának alapján és az ifjúságpolitikai döntésekből kiindulva is tovább fokozódtak a felsőoktatás szervezeteivel és a felsőoktatásban dolgozókkal szemben támasztott követelmények. Egyetemi felvételeink és körülményeink azonban nem alakultak az igényekkel, követelményekkel összhangban. Az egyetem épülete, a működés anyagi, tárgyi feltételei az elmúlt öt évben folyamatosan romlottak. A változást a rekonstrukciótól várjuk, ugyanakkor ennek folyamán rendkívül nehéz és sok kellemetlenséggel járó időszak elé nézünk. Nehézségeinket növelik az egyetem pénzügyi feltételeiben bekövetkezett negatív változások, a szerződéses munkából származó bevételek folyamatos csökkenése.

Számba vette a beszámoló az egyetem szervezeti rendjében az öt év alatt bekövetkezett változásokat: megszünt az első évfolyam külön kar jel-

lege, és dékánhelyettesi irányítással beépült az általános kar szervezetébe. Új intézetek jöttek létre; a Matematikai és Számítástudományi Intézet, a Népgazdasági Tervezési Intézet, de ide sorolható a pg tanszék átalakítása is. A tartalmi, a szervezeti és a káderfeltételek együttes vizsgálatával lehetséges csupán a további szervezeti integrációról beszélni — hangsúlyozta a beszámoló. Fontos új intézményünk a Politikai Gazdaságtan Továbbképző Intézet.

Szólta a beszámoló az egyetemen dolgozók létszámáról, amely a különböző feladatokhoz mérten megfelelőnek mondható. Mindemellett vannak belső aránytalanságok, főleg a tudományos segédkeri kapacitás kevés és nagyon eltérő színvonalú. Kitért az 1977-ben megvalósított bérrendezésre, melynek realitása sajnós azóta csökkent. Hasonlóan egyenes következménye, hogy a dolgozók szociális ellátásának színvonalában is rosszabbodás várható (üdültetés, lakásépítési-vásárlási stb. támogatás).

A demokratikus, nyílt munkahelyi légkör lényeges értékünk és folyamatos „tisztántartása” állandó feladatunk.

Külön fejezet foglalkozott az oktatással, a neveléssel és a tudományos munkával — a KB oktatás- és tudomány-politikai irányelveinek végrehajtásával.

A képzéskorszerűsítéssel

Sikerült az 1968-as reform alapvető értékét, a képzés funkcionális irányba való átalakítását szervezett formába önteni. A tanterv elkészítését követte a tananyagok fejlesztése, a gyakorlathoz való közeledés, az alternatív blokkok, valamint a félévi tanulmányok lezárásának egységes rendszerre alakítása stb.

Az 1976-78-as középtávú kutatási terv keretében tanterveink jelentős számú szerződéses megbízásnak, tettek eleget, eredményeiket a gyakorlati alkalmazás mellett hasznosították az oktatásban és a tananyagok korszerűsítésében. Oktatóink e munkák során nagy számban szerzik meg a tudományos fokozatot. A kutatótevékenységet fémjelzi a sok publikáció oktatóink tollából, a tudományos konferenciákon való részvétel és a siker, a Rudas László-díjasok száma. A tudományos vitafórumokat gyarapítja az ez időszakra megjelent Egyetemi Szemle is.

Az egyetem tudományos kutatási munkájában és a lehetőségek kihasználásában azonban több vonatkozásban is egyenlenségek tapasztalhatók. Viszonylag kevés egyetemünkön az olyan tudós, akinek munkálkodásában a rendszeres és igényes tudományos munka természetes. Vannak, akik a tudományos munkában hosszabb távon sem mutatnak előrehaladást, s a támasztott tudományos követelményeknek csak minimális mértékben felelnek meg.

Kitért a beszámoló a hallgatók tudományos tevékenységére is; a TDK sikerére és a mozgalomban jelentkező gondokra is. A tanárok egy szűk köre szívügyének tekinti a TDK-mozgalmat, sokan viszont még kísérletet sem tesznek a hallgatók érdeklődésének felkeltésére. Az oktatók fokozott részvételét a TDK-mozgalomban a fennálló és alapvető feltételének tekint-

jük. De nagyobb súlyt lehetne helyezni a hallgatók között a tudományos munkát végzők erkölcsi elismerésére is. Ez a

feladat az állami és a KISZ-vezetésre hárul. Kiemelt hangsúlyt kapott a beszámolóban

a nevelés értékelése.

Pártbizottságunknak visszatérő gondot okozott, hogy a nevelés nem kielégítő és hatékonysága elégtelen... A Nevelési Terv kidolgozásával a követelmények tisztázódása előtérbe került, ezek eleven tartalommal való kitöltése azonban még előttünk áll. Jelentősebb eredmények csak a pártcsoportok és a tanszakai kollektívák fokozottabb erőfeszítései nyomán remélhetők. De az eddigienél jobban szükséges hasznosítani és ösztönözni a másodlagos formákat, így elsősorban a közművelődési tevékenységet és a kollégiumi közösségek kínálta lehetőségeket... A nevelő munka fogyatlanságában a tanárok együttműködésének hiánya, a vezetői ösztönzések, ellenőrzések elégtelensége egyaránt szerepet játszik.

A tanár-diák viszony az elmúlt években több napirend kapcsán is foglalkozott a pártbizottság. Tanáraink egy részének jó kapcsolata, a hallgatók egy részének fegyelmezett munkája mellett ellentmondásokat is látunk. Oktatóink egy részének elítélő a véleménye a hallgatókról, annak tanulmányi, politikai munkájáról, ugyanakkor a hallgatók tanulmányi átlagának évenkénti emelkedése is tény. A hallgatók folyamatos bírálatát az oktatás, maguk azonban többnyire megelégszenek az alacsonyabb értékű jegyekkel. A tanári munka minőségi követelményeit, fegyelmét, valamint a tanulmányi és vizsgaszabályzatban lefektetett követelményeket szigorúbban kell betartani.

eszmélet-politikai arculatával

is, amely kielégítően alakult, s egészében pozitívnak és egységesnek mondható. Alakulását kedvezően befolyásolta egyetemünk társadalmi tudományi jellege és a párttagok nagy száma, bár ez utóbbiak aránya csökkent. Oktatóink többsége magasfokú ideológiai, politikai felkészültséggel rendelkezik, egyetértünk politikájával és cselekvésben támogatja azt. A szocializmus építő társadalmi munkát vívmányaival és bajjaival magukénak vallják. Vezető oktatóink széles körű közéleti tevékenységet folytatnak. Párttagjaink közül többen közreműködnek országos kérdések elemzésében és fontos pártirányító előkészítésében, s a budapesti és a kerületi mozgalomban is vállalkoznak megbízásokat... Az alapvető nézetazonosság mellett számos kérdésben jelentős véleményeltérések mutatkoznak. Ezek a világhelyzet alakulását, a nemzetközi kommunista mozgalom előrehaladását és hazai fejlődésünket egyaránt érintik. Legerőteljesebben a közgazdasági elmélet és gazdaságpolitikánk kapcsán jelentkeznek. A viták nem annyira a hivatalos fórumokon, mint inkább szűk megbeszéléseken és néha a pártcsoportokban zajlanak. Általános az aggodalom nehézségekkel küzdő gazdasági életünk alakulása és ennek politikai kihatásai miatt. Sok a töprengés és kétely. Szaporodtak az egyoldalú és megalapozatlan bírálatok, legtöbbször „az ösztönesség” és a „bátorság” jegyében. A keletkező ellentmondásokra érzékenyen és türelmetlenül reagálnak. Egyesek nem tartják elég forradalmi a fejlődésünket. Mások apolitikus élel azt hangoztatják, hogy a gazdasági problémákat csak „tisztá” gazdasági módszerekkel és eszközökkel lehet megoldani. Egy-két kolléga csak a maga „szocializmusaival”, a presztízzsel és a birtoklással törődik. Sokak szerint nem kielégítő a pártbizottság részvétele a párt politikájának formálásában. Hiányolják a tartalmas és megbíz-

Nagy gondot fordított a pártbizottság az ideológiai-politikai nevelő munka ösztönzésére, irányítására, koordinálására, ellenőrzésére és közvetlen segítésére... Legfontosabb feladatának a helyes elméleti-politikai álláspontok kollektív kialakításának kezdeményezését és vállalását tartotta... Az összegyűlt párttagok, a pb ideológiai konferenciái, a politikai ünnepekhez kapcsolódó tudományos ülések, az információs ankétok, a közművelődési rendezvények, ugyancsak jó lehetőséget nyújtottak és hasznos eszköznek bizonyultak... Hallgatóink eszmélet-politikai arculatának megvitásával és az erről hozott határozattal számottevően ösztönözte a hallgatók közötti ideológiai, politikai nézőpontokat. De — mint a beszámoló hangsúlyozta — ideológiai-politikai munkánk általános megítélése nem könnyű és csak elnagyolt lehet.

A pártbizottság mindenkor fontos feladatának tartotta, az oktató-nevelő munka folyamán a tananyagok eszmélet-politikai tartalmának és hatékonyságának fejlesztését. Az elmúlt öt évben számos új és lényegesen korszerűsített tananyag került kidolgozásra és bevezetésre. Többségüknél a szakmai fejlesztés szerves részeként, vagy ehhez szorosan kapcsolódva az eszmélet-politikai tartalom és hatékonyság is fejlődött. Néhány elméleti és gazdaságpolitikai kérdés társadalmi méretben is gondolatformáló erővé vált.

Foglalkozott a beszámoló oktatóink

távra szólóan és minden lényeges területre kiterjedően tartalmazza az elvégzendő teendőket. A jövőben legfontosabb feladatunk a felkeltett érdeklődés fenntartása, különösen pedig a pb határozatainak szíves és következetes végrehajtása.

Az ideológiai-politikai munka fontos alkotó eleme és eszköze volt az információs tevékenység. Információs munkánk jó és hatékony, nemcsak regisztrálja közvéleményünket, hanem annak alakulását is befolyásolja, noha a közvélemény informáltságát sok esetben nem érzik kielégítőnek, és az érdemi tájékoztatás gyengesége már-már az oktatásban is problémát okoz.

Ideológiai-politikai munkánkban is fontos szerepet töltött be egyetemi lapunk, a Közgazdász — állapította meg a beszámoló. Az újság színvonalát általában jó volt. Ezt külső elismerések is nyugtázták: 1977-ben kollektív Nívódíjban részesült, 1979-ben pedig első helyezést ért el az

demokratikus légkör uralkodik,

a feltételek megvannak politikai közvéleményünk megfelelő formálásához, a viták nyomán egységes szemlélet és cselekvés kialakításához. Ez alapjaiban sikerült is. A helyi politikai kérdéseket érintve időnként és helyenként csökken az egyetértés, gyengül az egység. Nagy jelentőségű, hogy a képzés-korszerűsítés, az egyetemi demokratizmus a párttagokkal járó követelmények, a demokratikus centralizmus kérdéseiről, illetve a KISZ egyetemi helyének, szerepének megítélésében sok-sok vitával, de a főbb kérdésekben egységes álláspontot sikerült kialakítani. Gyengíti azonban eredményeinket, hogy az álláspontok nem valósultak meg következetesen. Folyamatosan kell tehát munkálkodnunk a legfontosabb helyi kérdések megoldásában, a párttagok összefogott, határozott fellépésének megteremtésén.

Szólta a beszámoló részletesen a pártfegyelméről, a pártbizottság, a párt-vezetőbizottság és az alapszervezetek munkájáról, munkafülszóról. A pártbizottság tevékenysége javult. Évente átlagban kilenc-tíz ülést tartottunk és átfogtuk egyetemi életünk legfontosabb területeit, érvényesített a döntések demokratikus

egyetemi és főiskolai lapok pályázatán... A Közgazdász eredményes munkájáért köszönetet mondunk a szerkesztőbizottság és a lap minden munkatársának. A jövőben különösen a politikai-nevelő munkában, szakmai hivatásudatára, munkára nevelésben célszerű fokozni az erőfeszítéseket. E fontos feladatának elvégzéséhez pártbizottságunknak is több és hatékonyabb segítséget kell nyújtania a szerkesztőségnek.

Külön fejezetben foglalkozott a beszámoló a pártélet fejlődésével, a pártirányítással és a tömegkapcsolatokkal. Egyetemünkön a pártbizottság eredményesen fejlődött, a létszám gyarapodott. Örövendő, hogy változatlanul a legmagasabb, 5,2 százaléka a hallgatók közötti párttagarány az ország összes egyetemei közül, sőt a végzős évfolyamokon 9-10 százaléka körül van... Párttagjaink eszmélet-politikai szervezeti egysége változatlanul munkánk egyik döntő feltétele... Pártbizottságunkban nyílt,

előkészítése, állásfoglalásaink, határozataink többnyire színvonalas viták nyomán születnek. A pártbizottság munkájában gyengeség, hogy egyes határozataink végrehajtása és képviselése nem volt mindig következetes; főleg az állami társadalmi funkciókban levő tagjaink személyes felelősséget kell erősíteni. A végrehajtott bizottsági nagy munkát végzett az elmúlt öt évben is. Különösen jó volt az összefogottság az állami és tömegszervezeti munkában.

Kiemelte a beszámoló a pártbizottság munkabizottságainak hasznos tevékenységét, és kitért az alapszervezetek munkájának értékelésére is. Valamennyi alapszervezetünkben tovább kell fokoznunk az aktivitást, és jelentős munka vár ránk az egyes párttagok munkájának figyelemmel kísérésére, feladataik teljesítésének ellenőrzésére és pártmunkával történő ellátása területén. Foglalkozott a beszámoló a pártcsoportokkal, a kerületi pártbizottság és az egyetemi pártbizottság kapcsolatával, amelyben az öt év alatt fejlődött tapasztalható, foglalkozott a pártéptési tevékenységgel, az egyetemi kádermunkával és annak feladataival. Majd

a KISZ-szervezetről

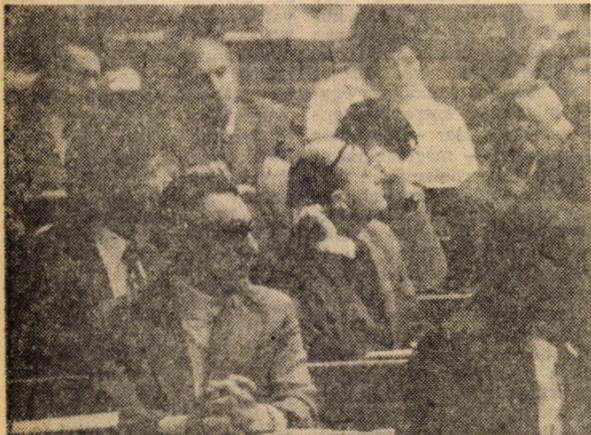
szólva megállapította: A szervezet keretei között több színvonalas politikai akció bontakozott ki. A politikai táborokban, a klubvitákban, a szakklubokban, s legutóbb a KISZ-vezetés keretében fejttették ki véleményüket KISZ-tagjaink társadalmi demokratizmusáról, a hazafiságról, az értelmiség szerepéről. Az egyetemi politikai klubjának szerepét pozitívnak tartjuk. Jelentős érdeme, hogy gyorsan és magas színvonalon reagál, aktuális politikai, a közvéleményt foglalkoztató kérdésekre. Fontos és hasznos fórum annak ellenére, hogy időnként sok irritáló, kényes kérdés, vélemény is elhangzik. Jelentős értéke KISZ-szervezetünknek a közéleti tevékenység... Azonban nagy gondunk, hogy az alapszervezetek többsége nem alakul élő, szervezett politikai közösséggé, hogy a tagság jelentős része a nem közvetlenül politikai akciókat (kultur, tanulmányi, sport) nem tartja a KISZ-munka szerves részének s így elhanyagolja a mozgalmi élet egyes területeit, vezetői-szervezői között is. De leginkább nyugtalanító a KISZ-tagság széles rétegeinek passzívítása a mozgalmi munkában. Fokozott feladatunk, hogy a KISZ- és pártbizottságok együttesen alakítsanak ki az ifjúság érdekeivel, igényeivel jobban összhangban álló mozgalmi programot.

A szakszervezet tevékenységét segítő pártmunka helyzetét, lehetőségeit kedvezően befolyásolta, hogy a beszámolósi időszakban felgyorsult a munkahelyi demokrácia fejlődése. A szakszervezeti káder-, bérpolitikai és egyéb irányú munka javulása mellett további lehetőségeket látunk arra, hogy a szakszervezeti tevékenység a párttagjai nevelésében fontos iskolája legyen. Ez az ott dolgozó kommuniszták feladata is.

Évről évre színvonalas munkát végez az MSZET.

Egyetemünkön rendkívül sokoldalú és jó kapcsolatok épültek ki a párttagok és a pártönkívűliek között. Ennek egyik specifikus esete a hallgatók oktatásában, a KISZ-tagokkal való kapcsolatban van... Több figyelmet érdemel az oktatás- és gazdasági irányítás, valamint a fizikai dolgozók körében a párttagokkal való kapcsolat javítása, véleményük megismerése és munkájuk eredményeinek figyelembe vétele...

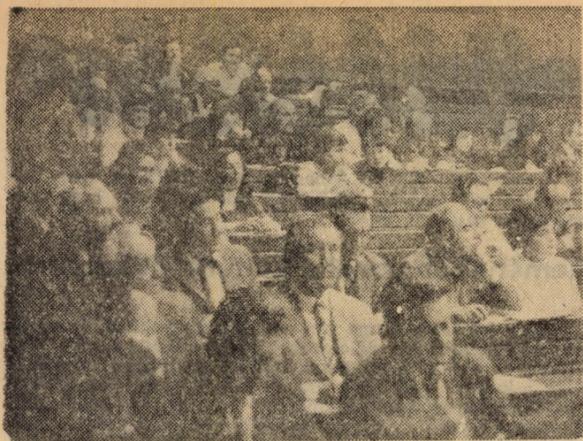
Köszönettel tartozunk mind azoknak, akik közös munkánkban, lelkesedésükkel, fáradságát, erőt nem kímélve ebben részt vettek. Példájuk és kezdeményezésük legyen mozgósító azok számára is, akik ma még kisebb részt vállalnak együttes gondjaink megszüntetésében. — Ezzel a gondolattal fejeződött be a pártbizottság írásos beszámolója.



Küldötték és meghívták a pártértekezleten



A felvételeket készítette Simonyi Tamás



Egy csoport a pártértekezleten



A elnökség



Szabó Kálmán a pg tanszék vezetője a felszólalók között

Befejezte munkáját az egyetemi pártértekezlet

(Folytatás az 1. oldalról)

bizottság a kommunista feladatává tette, hogy nagyobb felelősséggel vegyünk részt az ifjúság nevelésében, és az időségek megsegítésében. Ezekhez a közösségi és egyéni feladatokhoz párt- és KISZ-szervezetünk is megtalálhatja a csatlakozást — hívta fel a figyelmet Szarvas elvtárs, a kerületi pb kezdeményezésére.

Mindenkori képzéskorszerűsítést

Gondi József

elvtárs nyitotta meg a hozzászólások sorát. A pártértekezlet elé terjesztett írásos dokumentumokat elfogadta. Különösen jónak tartotta az irányelvek vitáját, az összefoglalásait, és a határozati javaslatot. De már a beszámolóval kapcsolatban voltak kifogásai. Míg jól sikerült a hallgatók arculatával, a KISZ-élettel és az egyetem állapotával foglalkozó rész, addig gyengíti a beszámolót, hogy sok helyütt leíró jellegű. Noha vannak benne kritikus és önkritikus elemek, sajnos ezek csak lefelé irányulnak, fölfelé a kritikát nem lehet megtalálni.

Nem tartotta kielégítőnek a beszámoló nemzetközi és hazai helyzetéről szóló részét. Tanáraink körében jelentkező nézeteltérések is arra figyelmeztettek, hogy többet kell ezekről a kérdésekről foglalkozni a taggyűléseken is. A hozzászóló nem értett egyet a beszámolóban a képzéskorszerűsítéssel foglalkozó megállapításával, mert problémamentesen állította be. A mai képzéskorszerűsítésnek sok erénye van, de tudomásul kell venni, hogy egyes pontjai elavultak. Nem a rektorváltások, hanem a gazdaságban zajló változások teszik szükségessé a mindenkor aktuális képzéskorszerűsítést — fejezte be hozzászólását Gondi elvtárs.

Stark Antal

a Népgazdasági Tervezési Intézet igazgatója a képzéskorszerűsítéshez kapcsolta mondanivalóját. Népgazdaságunk nehéz helyzetének okai között a külgazdasági tényezők mellett belső problémáink is nagy szerepet játszanak. A felelősségből nekünk is vállalni kell a részünket. Mi sem tettünk meg mindent, hogy az új helyzetnek megfelelően készítsük fel hallgatóinkat.

Noha, a 60-as évek közepétől kezdve kialakított képzési kereteink lehetővé teszik, hogy feladatainkkal a kívánalmaknak megfelelően, hozzászólásában hangsúlyozta, hogy erősen kell az oktatásban a gyakorlat orientáltságot, foglalkozni kell a tanulmányi fegyvellemmel, az egyes szakok képzési színvonalának kiigénylésével helyenként az elméletieskedés elburjánzásának megszüntetésével, a fő

Mintu ellenzéki párt lennénk

Megyeri Endre

az ipargazdaságtan tanszék vezetője a világpolitikában bekövetkezett változásokról elmondotta, hogy nem először élelődött ki a nemzetközi helyzet. Mindig ez történt, amikor a tőkés világról leszakadva egy rész, a szocialista táborot növelte. Az ilyen helyzetben az imperializmus taktikai változásai érzékenyen érintik gazdasági életünket, amely helyzetből meg kell találni a kiutat a problémák megoldása érdekében. Az irányelvek vitájához

A pártbizottsági beszámoló és a kongresszusi irányelvek fölötti vitát bevezetve a pb-titkár kérte: „szemléletünket a marxista—leninista elkötelezettség és a nyíltság jellemezzék. Adjon a pártértekezlet útmutatást, bátorítást, ösztönzést, hogy ezek figyelembevételével a következő öt év munkája meghozza az eredményt!”

gazdasági problémáknak az oktatásban való beillesztésével.

Szóvá tette, hogy oktatónk kutatási tevékenysége disszertáció-centrikus, amely visszahat az oktatásra. Az oktatás és nevelés fontosságát hangsúlyozva kiemelte azoknak a másodlagos közösségeknek az öntevékeny szerepét (klub, kultúrosztály, Közgazdász-szerkesztőség, TNGY), amelyek jelentős mértékben hozzájárulnak az egyetemi hallgatók neveléséhez. Stark elvtárs kérte a megválasztásra kerülő új pártbizottságot, hogy a téma fontosságára való tekintettel érjeze feladatának a képzéskorszerűsítés tartalmi kérdéseivel való foglalkozást.

Vass László

a KISZ-bizottság agit-prop. titkára az egyetem szakmatudományos nevelő munkájának hiányosságait tette szóvá. Ezen a téren nem fejlődünk olyan irányban, amely növelte volna az egyetem tekintélyét a hallgatók körében. Hiányoztak az elmúlt öt évben a szakmai viták, nem volt színtere az egyetem az új tudományos kérdések megoldásának. Pedig a szakképzést az ilyen természetű vitákkal jelentősen előbbre lehetne lendíteni. Kérte a megválasztásra kerülő új pártbizottságot, hogy teremtsen ilyen vitalehetőségeket, ahol a hallgatók is kifejezhetik egy-egy kérdésben nézeteiket, állásfoglalásukat. Szükség van rá, mert az a fajta sterilitás, ami most van ezen a téren, helytelen.

Konkrét javaslatot is tett a KISZ-munka segítésére: A jövőben a szaktanszék pártcsoportjainak figyelmébe kellene ajánlani a hozzájuk tartozó KISZ-alapszervezeteket, hogy kísérjék figyelemmel az ott folyó szakmai, tanulmányi, politikai tevékenységet és erőforrásokat rendszeresen tájékoztatást a pártbizottságnak.

Walleshausen Gyulának,

a könyvtár igazgatójának felszólalása elsősorban az irányelvek vitájához kapcsolódott. Kifogásolta, hogy a közgazdászok szerepe az irányelvekben elmosódik. Majd hangsúlyozta a közgazdász tudományágban a központi információ rendszer létrehozásának fontosságát, melynek mielőbbi megvalósításához fontos népgazdasági érdek fűződik.

— hangsúlyozta Megyeri elvtárs.

Kovács Géza

a Népgazdasági Tervezési Intézet osztályvezetője felszólalásában foglalkozott az egyetem szervezeti továbbfejlesztésének kérdésével. Sürgette a konstruktív elképzelések kidolgozását e téren. Az egyetemnek — mint mindennek — fogadóképesebbé, nyitottabbá kell válnia az oktatás fejlesztésére (oktatásgazdaságtan, kutatógazdaságtan, művelődésgazdaságtan, egészségügyi gazdaságtan). Említést tett az egyetem káderfejlesztéséről, arról, hogy foglalkozni kellene a vezetői utánpótlással, a negyvenéves oktatói garnitúrával. Végezetül az oktató-nevelő munka hatékonyabbá tételére érdeklődött, az egyetemi oktatás pedagógiai korszerűsítésének kérdését vetette fel.

Nincsenek igazi alkotóműhelyek

Szabó Kálmán,

a politikai gazdaságtan tanszék vezetője, az irányelvek vitájával kapcsolatban tett néhány észrevételt. Többek közt az ideológia, művelődéspolitikai komplex vizsgálatáról szóló részhez fűzve gondolatait elmondotta, hogy hiányolja Magyarországon a marxizmus műhelyeit. Az egyetemet sem tartja annak, mert az oktatókat csak nevelőknek tekintik. Kifogásolta, hogy sem a tanszéken belül, sem a tanszék között nem alakultak ki a szellemi együttműködés áramlatai. Többet kellene tenni a pártvezetésnek annak érdekében, hogy ne engedje sarokba szorítani a közgazdaságtudomány alkotó művelését. Szabó elvtárs hozzászólása további részében a kádermunka-életi jellegű kérdéseit érintette.

Csáki Csaba

ipar kárei dékán hozzászólása elsősorban oktató-nevelő munkánk hatékonyságával foglalkozott. Az órák ma majdnem ugyan olyanok, mint a húsz évvel ezelőttiek. Az oktatás-

Politikusabb KISZ-életet

Gondi József

másodszori felszólalásában kifogásolta, hogy egyetemünkön nincs nevelés-korszerűsítés. Nemcsak előadásaink, de szemináriumaink és jegyzeteink is olyanok, mint tíz-tizenöt évvel ezelőtől. Márpedig, ma nem lehet klasszikusokat úgy oktatni a hallgatóknak, mint régen. Természetesen a neveléskorszerűsítés sokkal nehezebb feladat, mint a szervezeti korszerűsítés. Hiánya sok negatív következmény jár, például a tanulmányi fegyvellem romlásával. Ennek a következménye az is, hogy a hallgatók csak jegyzetből tanulnak, klasszikusokat eredetiben nem olvasnak. És erre a helyzetre nem megoldás a nevelési terv sem. Tovább kell lépni. Ezért javasolta: a pártértekezlet kötelezze a megválasztandó pártvezetőséget a nevelési feladatok ilyen jellegű teljesítésére.

Foglalkozott a párt- és KISZ-élettel. A beszámolóban leírt KISZ-problémákkal teljes mértékben egyetértett. A KISZ-problémákat súlyosnak ítélte, de mint mondta a szerényebb célkitűzésekkel javítani lehet a helyzetet. Több szempontból kifogásolta a kádermunkát. Rossz értelemben vett rivalizálás vannak az egyetemen, és ezt a pb nem mindig tudta ellenőrizni — fejezte be hozzászólását.

Bartók János

IV. éves pénzügyszakos hallgató a pártcsoport munkájá-

val foglalkozott. A pártmegbízások gyakran formálisak, és csak addig tekintik feladatuknak, amíg párttagok nem lesznek. Problémás a HPCS-k hovatartozása is. A hallgatói pártcsoportnak létszámánál fogva sincs elég befolyása a diákokra. Ezekkel a gondokkal a jövőt illetően foglalkozni kell.

Palánkai Tibor

tudományos rektorhelyettes az egyetem tudományos kapacitásának kihasználásával kapcsolatban elmondotta, hogy gyakran erőnkön túl vállalkozunk feladatokra, amiket nem is tudunk mindig teljesíteni. A kapacitás kihasználásánál sokkal nagyobb gond, hogy nincsenek megfelelő tudományos munkák. Csökkent a szerződéses munkák száma, melynek oka részben a túlszabályozásban, részben pedig az egyetemi légkörben keresendő. Eppen ezért szükséges, hogy a központi véleményező bizottság munkája mellett a felsőbb pártszervezet is átgondolja a kialakult helyzetet a jövőre nézve.

Kenyeres Lászlóné,

a jogi tanszék adjunktusa arra a negatív jelenségre hívta fel a pártértekezlet figyelmét, mely szerint fiatal közgazdászaink találkoznak az étellel, kiábrándultak válnak. Ezt el kell súlyozni, ha az oktatásunkat közelebb hoznánk a valósághoz.

Bikies István,

a technológia tanszék vezetője felszólalásában szóvá tette többek között, hogy a korábbi hozzászólások közül sokan úgy kritizáltak, mintha nekik semmi közük nem lett volna az említett negatív jelenségekhez. Pedig akkor ők vezetők voltak. Szóvá tette az oktatók körében tapasztalható anyagiasságot. Nem ritka eset, hogy oktatónk diákokat pénzért korrepetálnak. A pártszervezetnek az ilyen jelenségekre jobban oda kellene figyelni. Kiemelte mint a demokratikus centralizmus fontos megjelölését formáját, az egyetemi információ munkát. Hatékony-sága érdekében azonban többet tehetne az állami vezetés a megfelelő visszacsatolással.

A SZET-es forma csatát nyert

André Attila

ÉSZET-es hallgató a szakmunkás egyetemi hallgatók történetére tekintett vissza felszól-

jól beilleszkedniük a tanulmányi és a mozgalmi munkába. A SZET-es forma csatát nyert. Azonban nem minden volt problémamentes. A SZET-esek jobb kiválasztási rendszerével kevesebb csalódás, megrázkódtatás érnie az egyetemre kerülő szakmunkásokat. Míg az egyetem, különösen Halmai Erzsébet tanárnő sokat törődik velünk, ez már nem mondható el a vállalatokról. Legtöbbször csak az utolsó pillanatban döntenek arról, hogy milyen jövőt szánunk nekik. De az egyetem falain belül is többet lehetne tenni, a tanulmányi munka tervszerűsége és szervezete érdeké- ben. Mert legtöbb tárgy szervezeten. Hiányzik a tankönyv. A tanárok gyakran rögtönöznek az órákon. Noha a nevelés úgy tűnik, globálisan igen fontos az egyetemnek, de hiányzik a személyi feltétel, nincs pedagógus. Talán ezért is van, hogy sok hallgató végzés után nem akar közgazdász lenni. De szóvá tette André Attila, a félévi vizsgák túl nagy súlyát. Egyes tárgyakból, így a matematikából a vizsga súlyos idegi megterhelést jelent a hallgatóknak. Sokat

könnyítene, ha több tanszék alkalmazná a jegymegajánlást, mint például az általános statisztikatanszék, ahol igazi egyetemi oktatás folyik és biztosítottak a tanulóhoz is, és a követelményrendszerhez is az egyetemi feltételek.

Páli Lászlóné

általános kari dékán felszólalásában a karon folyó munkáról beszélt: így a kutató munkáról, az oktatás és a gyakorlat kapcsolatáról és szót a pártvezetés és a kari vezetés gyakran lelassuló nehézkes kapcsolatáról.

Csató Tamás,

a gazdaságtörténet tanszék tudományos munkatársa figyelmébe ajánlotta az Oktatási Minisztériumnak azt a körülményt, hogy az egyetem nem függetlenítheti magát az általános és középiskolai oktatástól. A színvonal gyakran olyan alacsony, hogy rengeteg energiába kerül, míg az egyetemen a hiányos ismereteket pótolni tudják (orosz nyelven). Ilyen szempontból nem ártana, ha a minisztérium az egyetemi felvételi lehetőségeket korlátozná. Ennek a problémának a felvetését Csató elvtárs hiányolta az irányelvekből is.

Csakis az ésszerű változtatás lehet a kenyerünk

Csizmádia Ernő

rektor, a nevelési kérdésekhez szólt hozzá. Semmi sem menthet fel bennünket a nagyon céltudatos és következetes nevelőmunka alól. Elsősorban az oktatás területén folyó nevelőmunka kapott az utóbbi időben több figyelmet. Pedig nevelőmunkát az egyetem, a TDK, a kollégiumi és a közművelődési munka is. A második félévben az állami vezetés felülvizsgálja ilyen szempontból a kollégiumi munkát, és remélhetőleg ennek nyomán jelentős változásokat érünk el. Eddig főleg a pártbizottság köznevelésével folyt a nevelő munka kérdéseinek vizsgálata, de föl kell zárkózni a jövőben az állami vezetésnek is ehhez a tevékenységhez.

A korszerűsítésről szólván valóban igaz, hogy a hangsúly a tanévkezdés idején, a folytonosságra esett. Az idő azonban meggyőzött bennünket, és ma már tudjuk, csak az ésszerű változtatás lehet a kenyerünk — mondotta a rektor elvtárs.

Tudományos és oktató munkánkban a tapasztalatok szerint erősödnek az integrációs törekvések. Tanszékeink bezárkóznak, s ennek tudható be, hogy oktatásunk megcsontosodott, ritkán tapasztalhatók korszerűsítési törekvések. Ezen kíván változtatni a vezetés, amikor első menetben a számítástechnika terén új helyzetet teremt oktatásunkban a közeljövőben.

A rektor elvtárs foglalkozott az intézetesítéssel, amelyet az oktatási szempontok és a hallgatói érdekek szem előtt tartásával kívánunk a jövőben végrehajtani. És említést tett arról a feladatról, amellyel a soron következő generációt kívánja behozni a vezetésbe.

És végül csatlakozott azokhoz a felszólalókhöz, akik a jelenlegi gazdasági helyzetünk-ből elsőrendű kötelességüknek tartják, hogy a kiút legyen. Ennek láttatása életbevágóan fontos oktatási szempontból is.

Több direkt politikizáló alkalmat

Bedő Gyula,

a politikai gazdaságtan tanszék docense a KISZ-alapszervezetekben rejlő nevelési lehetőségekre hívta fel a figyelmet, melyet nem tudunk elég-

gő kihasználni. Több direkt politikizáló alkalmat kell teremteni az alapszervezetekben. A KISZ-alapszervezetek öné-

Deák Károlyné

hozzászólása a szakszervezeti munkával foglalkozott.

Varga J. László

kerületi pártbizottsági titkár, a IX. kerületi pb nevében köszöntötte a küldöttértekezletet és köszöntötte azokat az egyetemi kommunikatát, akik a szakma és a mozgalmi munkájukon felül többet vállaltak az elmúlt öt évben, vállalati, kerületi, fővárosi és országos feladatokból vették ki a részüket.

A kerületi pb-titkár elmondta, hogy az egyetemi pb-munkája alapvetően megfelelt a követelményeknek. A jobbitás érdekében érvényesült a kritikai szellem; jelentősen javult a határozathozatali munka; nagyobb figyelmet fordított a pártszervezet a döntések végrehajtására; jó érzékel nyúlt a vezetés kérdéséhez. A demokratikus centralizmus fejlődésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy sokkal nagyobb elvi igényességgel kell a jövőben szembenézni az e területen jelentkező problémákkal. Kitért a párt- és a tömegkapcsolat fejlesztésére, a pártion kívülieknek a döntésben való bevonására. Pozitívan értékelte az állami vezetés nevelési programját kiemelve, hogy a választások során sok fiatal kapott megbízatást. Azzal a jókívánással zárta gondolatait, hogy az egyetem kommunisztái a mostani értékek tudatos kihasználásával a XII. kongresszus iránymutatásával érjenek el további eredményeket munkájukban.

(Folytatás a 6. oldalon)

Pártértekezlet

(Folytatás az 5. oldalról)

velő erejének fellendítésére jó hagyományai vannak az egyetemnek, ehhez a munkához kell a pártvezetéknek segítséget nyújtani.

Az egyetemi nevelőmunkában, az állami vezetés nem volt elég energikus. És ebben hibás a pártvezeték is. Nem hatott oda, hogy a nevelés olyan helyre kerüljön, amely megilleti. Nem tartja valósnak a beszámoló megállapítását, mely kimondja: az egyetemen nyílt, őszinte légkör van. Úgy érzékel, sok probléma van a demokratizmussal és ez az embereket hátrányosan érinti — fejezte be hozzászólását Bedő elvtárs.

Gyömrei Gábor

IV. éves iparszakos hallgató felszólalásában kifogásolta az egyetemi oktatás hatékonyságát. Foglalkozott a hallgatók körében eluralkodó középserűséggel és a szakmai elhivatottsággal, amely nem jut érvényre az egyetemi nevelés folyamatában.

Huszár Ernő,

a párt-végrehajtóbizottság tömegszervezeti felelőse felszólalásában hangsúlyozta, hogy a jövőben nem több és jobb, hanem hatékonyabb politikai munkára van szükség, amelyek bele kell épüljenek az oktatásba. Szólt a hármas követelményrendszerrel, amely a gyakorlatban nem tölti be a szerepét. Éppen ezért át kell gondolni. Végül hangsúlyozta a hatékonyabb pártmunka érdekében erőteljesebben érvényesíteni kell a rotációt.

Vági Ferenc,

a párt-végrehajtóbizottság oktatási tudománypolitikai felelőse, a korszerűsítés kérdéséhez kapcsolódott. Az egyetemi oktatás struktúrája ma már tisztázódott. Jó törekvésekkel most már a tartalmat kell erősíteni. És idekapcsolódik a nevelés kérdése is. Mert, ha az oktatás tartalma jó, akkor az meghozza a nevelési eredményt is.

Az egyetemi vezetés fő problémája a tudományos munka irányításában, hogy a tanszéki tudományos munkát nem tudja átfogni. Nincs kikristá-

lyosodott véleménye arról, hogy egy-egy egység, hogyan látja el ezt a feladatot. Az értékelés nem ellenőrizhető minden esetben társadalmilag, és ez már elsősorban káderprobléma. Ezek azonban nem jellemző hibák, hanem értékelési nehézségek a tudományos munka folyamatában — állapította meg Vági elvtárs.

Ádám László,

a KISZ-bizottság titkára, a KISZ-bizottság nevében üdvözölte a pártértekezletet, majd felvázolta a küldöttek előtt az ifjúsági mozgalmi munka feladatait az oktatás, az eszmei-politikai nevelőmunka és az érdekvédelem területén.

Kurucz Imre,

a Budapesti Pártbizottság megbízásából az egyetem oktatóinak, dolgozóinak, párttagjainak és pártönkívülieknek tolmácsolta elismerését és köszönetét, azért, hogy az elmúlt évtizedekben sok ezer jó közgazdát adtak az országnak, hogy gyarapították a tudományt, hozzájárultak gazdaságunk formálásához, alakításához, hogy sokan részt vettek a magyar közélet különböző fórumain és nemzetközi fórumain a magyar tudomány és a felsőoktatás képviselőiként.

Liener Péter,

a tudományos szocializmus tanszék adjunktusa, az egyetem szűkös szociális ellátottságát kifogásolta többek között. Eddig sem voltunk jó helyzetben, de a szoc. kultúr alap csökkenésével ez a helyzet várhatóan tovább romlik. Kérte az újonnan megválasztásra kerülő pártvezetőséget, hogy próbáljon változtatni a helyzeten. Szólt még a KISZ pártirányításával kapcsolatos alapszervezeti problémákról és a hallgatói pártépítésről.

A vita lezárásával Szarvas elvtárs köszönetet mondott a pártértekezletnek a tartalmas hozzászólásokért, és a felsőbb pártszervek képviselőinek, akik az egyetemi munkát értékelték és jobb munkára ösztönözték közösségünket.

A vita során kialakult önkritikus, kritikus észrevételek jól tükrözték az egyetemi közvéleményt. A vélemények út-

kötése remélhetőleg jól szolgálja a vezetést, azt oktató-nevelőmunkát, a pártélet színvonalának javítását, a magasabb követelmények érdekében. Majd választott a felvetett problémákra, melyek közül részletebben szót a képzés-korszerűsítésről. Óvta attól egyetemi vezetőségünket, hogy miközben most végeznek az első évfolyamok, akiket az új képzési struktúra keretében oktattunk — máris új képzés-korszerűsítés gondolatával foglalkozzanak. Legfontosabb feladatunkat, a tananyagok korszerűsítését az elmúlt három év alatt még nem fejeztük be. Így az új változtatási javaslatokkal csak labilissá tennék ezt a munkát. A képzés-korszerűsítés kapcsolatos kritikai észrevételekre válaszul állapította meg, hogy mindenek előtt a mai programokat kell megvalósítani, a jelenlegi helyzetet kell értékelni és feltárni a problémákat — mondotta Szarvas elvtárs. — De addig ne kezd-

jünk új koncepciót, amíg ezt nem teljesítettük.

A neveléssel kapcsolatos hozzászólások megerősítették a párt ilyen irányú törekvéseit, és örömmel fogadta Csizmadia elvtárs részletes javaslatát az együttműködésre, és a nevelő munka vezetői irányításának javítására. Reagált a kádermunka hármas követelményrendszerével kapcsolatos hozzászólásokra, az egyetemi légkörrel és demokratizmussal, a tudományos étellel, valamint a pártélettel kapcsolatos megjegyzésekre. Fontosnak tartotta a KISZ-szervezeti munka különösen a KISZ-kádermunka segítségét. Hiányolta, hogy a vitában nem kapott elég teret a pártélet kérdése, azonban a pártértekezlet határozatainak végrehajtásával ezen a téren is előrelépés történhet.

Ezt követően a pártértekezlet nyílt szavazással elfogadta a pártbizottsági beszámolót és az irányelvekkel kapcsolatos vita összefoglalóját.

Választás

A pártértekezlet a jelölőbizottság és a szavazatszedőbizottság közreműködésével, titkos szavazás útján megválasztotta ezután a 35 tagú pártbizottságot, és a kerületi pártértekezletre a küldötteket.

Az új pártbizottsági tagok a következők:

Ádám László, Bedő Gyula, Besenyey Lajos, Berend T. Iván, Bikics István, Csizmadia Ernő, Dobák Miklós, Erdei György, Huszár Ernő, Huszár Ernő, Láng János, Kerekes Sándor, Kerekgyártó Györgyné, Kiss Arthur, Kreskay Ferenc, Kollarik Amália, Kovács Ferenc (közlekedés tanszék), Kotulics Tamás, Láng János, Lih Gábor, Mádi Csaba, Megyeri Endre, Matheisz Erzsébet, Párizs Lajos, Paizs János, Poller Imre, Róth Jánosné, Sipos Sándor, Somogyi Béláné, Selmei Lajos, Szabó Kálmán, Szarvas László, Szuhay Miklós, Vámosi Sándor és Vörös Ferenc.

A kerületi pártértekezlet küldöttei lett:

André Attila, Blahó András, Csizmadia Ernő, Kerekes Sándor, Kriszt

Eva, Paizs János és Selmei Lajos.

Ezt követően az újonnan megválasztott pártbizottság első zárt körű megbeszélésén, megválasztotta a párt-végrehajtóbizottság tagjait:

Ádám László KISZ-bizottsági titkár, Huszár Ernő tömegszervezeti felelős, Kerekes Sándor ifjúsági felelős, Kerekgyártó Györgyné oktatás- és tudománypolitikai felelős, Láng János pártoktatási és információ felelős, Matheisz Erzsébet pártépítési felelős, Párizs Lajos szervező titkár, Poller Imre agit.-prop. titkár és Szarvas László pártbizottsági titkár.

Befejezésül a pártértekezlet megbízta az új pártbizottságot, hogy a beszámoló és a hozzászólások figyelembevételével, valamint a pártértekezlet elé bocsátott határozati tervet felhasználásával készítse el a pártvezeték munkaprogramját, dolgozza ki a feladatokat az elkövetkezendő öt évre, melynek részletes ismertetésére lapunk visszatér.

H. E.

Tabóker

A decemberi KRITIKÁ-ban KEPES ANDRÁS nem kisebb kérdéssel faggatja POZSGAY IMRÉ-t, mint hogy nehezségeink hatására jön-e

keményebb vonal a kultúrpolitikában?

„Ez a lehetőség benne van a mai viszonyokban, én azonban a mi politikánkat bölcsőbbnek tartom, semhogy így reagáljon” — válaszol a miniszter. „Némi fejlesztési lehetőség nyílik a kulturális élet számára, de a szükségletek ezt a lehetőséget nagyon-nagyon felülmúlják.” És az ideológiai életre nem nehezül majd nagyobb nyomás? „Az alkotások... bajokról szólnak... és ha rosszul kezdjük olvasni, szemlélni ezeket a műalkotásokat, akkor olyan képet támadhat némelekben, hogy ezek maguk a társadalmi bajok hordozói, holott jószemint tükröképei... Ha a tükrök torznak mutat bennünket, nem sokat segítünk a bajon, hogyha a tükröt összetörjük... Nem tagadom tehát, hogy ellenfeleink is valódi problémákat fedeztek fel.” Melyek például ezek a problémák? „A XX. századból Bartókot, Adyt, József Attilát ha említjük, máris jelezük, milyen csúcokra tudott eljutni az ún. magas művészet és magas műveltség, miközben ezt a teljesítményt az elmaradottságnak óriási tengere vette körül. Vagy ha más hasonlattal élünk, akkor azt mondanám, hogy a kettő között szakadék volt. Ennek a szakadéknak az áthidalására sok minden történt az elmúlt három évtizedben, különösen az utóbbi 15–20 esztendőben. Most mégis úgy érzem, hogy ismét növekszik a szakadék.”

A szakadék melyik oldalán állnak a felsőoktatási intézmények hallgatói? (Esetleg két part között?) Ehhez kapunk adalékot a FELSŐOKTATÁSI SZEMLE decemberi számából. VARGA ISTVÁN és BALACSNÉ GULYÁS Mária közli eredményeit annak a vizsgálatnak, melyet a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatói világnézeti és hivatásbeli arculatának felmérésére végeztek.

A megkérdezett 508 hallgató 99 százaléka KISZ-tag, 2 százaléka párttag, 68 százalék vallja magát materialista alapon gondolkodónak, a többiek ingadoznak vagy idealisták. Világnézetükre, erkölcsi arculatukra leginkább a szülői ház hatott — vallják —, 48 százalékukra hatott a vallás, 16 százalékukra a KISZ. Ideológiai-politikai érdeklődésük kielégítésére szinte kizárólag a napilapok, a tv, a rádió, a baráti beszélgetések nyújtanak segítséget, és csak nagyon ritkán a főiskolai előadások, szemináriumok, vitakörök, klubviták, TIT stb. Leginkább a Népszabadságot, a Magyarországot, a Magyar Ifjúságot olvassák, de igen előkelő helyen van az Élet és Irodalom. Annál gyászosabban szakfolyóiratuk, a Köznevelés. Sokan hívei az

„élj és hagyd élni másokat”

nem éppen közösségi eszményeket megtestesítő elvének. A szerzők úgy vélik, hogy az eredmények javítása érdekében nagyobb figyelmet kéne szentelni a nevelésre, az ideológiai képzésre, az oktatók és hallgatók viszonyára, a KISZ tevékenységére.

Természetesen a főiskola hatással a hallgatóra csak egy részét jelentik a társadalmi hatásoknak. Jó lenne, ha pozitívabb irányba mutatnának.

Bizonyos, nem elhanyagolható hatása az emberek szemléletére a művészeteknek is van. Mégis, manapság egyre több művész függetleníti magát a közösségtől, a közönségtől. Diavt, sőt korszellem lett a művészetet teljesen elszakítani a politikától — figyelmeztet az ÉLET ÉS IRODALOM lapjain VÁCI MIHÁLYNÉ, annak kapcsán, hogy a népszerű, forradalmi hévtől izzó költő, Váci Mihály életművének leki-csinylése egyre gyakoribb.

A művészet arisztokratái és dzsentrijai az esztétikum szent zászlója alatt a giccsel egy kalap alá véve egyre gyakrabban támadják — talán a szeméremmel megkésett ellenreakciójaként — Petőfi, Váci, Ladányi, Utassy közéleti költészetét.

Napjaink forradalmisága —

szégyellni a forradalmiságot?

A szerkesztői gyakorlat még meglevő értékvesztései, túlzott öncenzúrája is mintha a politikamentes, öncélú művészkedést serkentené. Pedig a kulturális forradalom megvalósítása lehetetlen olyan művek nélkül, melyek a közönségre hatnak a szocialista tudat, erkölcs, eszmények, életmód kialakításával.

Ilyen körülmények közt tudott Váci Mihály népszerű, olvasott költő lenni — majdnem egyetlenként a maga korában. Ne hagyjuk letaszítani a magaslatról, amelyet elért.

Engedtesek meg visszatérni a KRITIKÁ-hoz, melynek utóbbi számaiban vita zajlott a PUNK-ról. A hazai sajtó az utolmógi foglalkozott már a témával, de érdemben nagyon ritkán. A GYULAI LÁSZLÓ-LUKÁCS JÁNOS szerzőpáros ezért próbálta meg külföldi és hazai ideológiai, társadalmi, zenei háttérben elhelyezni a punkot, melyet különben a rockon túli művészeti ágakban is értelmeznek. WILPERT IMRE viszont a laikus számára is nyilvánvaló tévedésekkel és sűrű személyeskedésekkel tarkított cikkel válaszolt. Többek közt megállapította, hogy

a punk nem létezik,

de tisztavirágélete alatt is egyértelmű volt az anarchista-fasiszta töltése. (Nyilván ezért bukkott meg.) Szerinte az Élet és Irodalom, a Mozgó Világ, a Kritika „punkkal kapcsolatos megnyilvánulásaiiban is az újabboldali ideológia csiréit lehet felfedezni”. Jellemző „a csövesreget jelentőségének felmagyarázása, már-már mitizálása, a csövesek helyzetével kapcsolatos ideológiai türelmetlenség, a monopóliumok (rádió, tv, hang-lemezgyár, ORI) egyoldalú negatív értékelése, a fiatalok rétegei közötti eltérések felmagyarázása... Nem hiszem, hogy a cikkről a marxista dialektika eszközeivel festettek volna reális képet a mai magyar valóságról... Az újabboldali romantikus, álföradalmi attitűdje nyomát hagyta a cikkeiben található ideológiai tévedéseken... Ezért dívik a hazai popsajtóban (így!) a zeneietlen, jobbára szociográfiai megközelítés” stb.

Ijedten olvastam, hogy negyedszázad elteltével újra tiltott terep a szociográfikus, szociológus megközelítés. Természetesen a Kritika szerkesztősége lehetőséget adott a szerzőpárosnak azonnali viszontválaszra. Ebben rávilágítanak, hogy Wilpert érvelése szemtelen helyen tarthatatlan, hogy a „radikális újabboldaliság” vádját összefüggéséből kiragadott, meghamisított, hiányos idézetekkel támasztotta alá, és a leghatározottabban visszautasították a többi rágalmat is.

A téma felmagyarázásának szándéka nélkül azért idéztem e tanulságos vitából, mert úgy vélem, ezzel a közléssel a lap a Pozsgay-interjú szellemében egy kicsit eléjét akarta venni a „kulturpolitika keményedéséről” való félelemnek, a valóság feltárásától iszonyodó, anakronisztikus szemlélet felbukkanásának is.

B. KISS TAMÁS

B. Kiss Tamás:

Kettős árvaság bárom dala

Távolba szakadt Török Edit levele

Es újra hajnal, Ebred nélkülüm.
A Váci út kőcos házakra nyit.
Nyikorgó léptű villamos alig
vonszolja már magát, Feltürem-
kedik a szél még. Téli. Az én telem.
Ajtók befagynak. Most kint a kint
és bent a bent, Ott az ott telik,
zötykölődve — rezdüléstelen.
Reggel. Este. Az éj — nagy úr:
a villamos elment előttem,
a téli tizenhat év előnyben,
s hétszer hideg hazatlanul.
Es újra hajnal, Ebred nélkülüm.
A Váci út kőcos házakra nyit.

Rekvium Turzó Nándorért

Es újra hajnal, Szépen alszanak.
Takarja esőndem féltve őket.
A ház mankóira roskad. Elets-
s italba ráncos elmaradhatatlan
arock, kucorgó autók, gyanak-
vóan a fagyba lépő fenyék.
A pincemély. Itt óvni végtet?
estig? reszkető lengő álmokat,
délielőtlen, délutántalan.
A fény alatt, a tűz fölött ez itt
a tél. Összébhúzza ráncait
a föld. Magához von, ne fázzam.
Es újra hajnal, Szépen alszanak.
Takarja esőndem féltve őket.

Halottam, távolim

Tisztaszavú Turzó Nándor
hantja alatt hallgat
Tisztaszemű Török Edit
házatlanul hódít
Turzó Nándor hunyt szemére
tisztaszemű hó hull
Török Editholt szavára
tisztaszavú hívás

Közgáz Jazz Szombat No. 7.

Jazzklubunk immár 9. félévét kezdte, mindjárt tripla meglepetéssel.

Ezek közül az első Lakatos Antal szolgáltatta, aki együttesével az első hétben lépett volna fel, de róla jelenleg csak annyit tudni, hogy Nyugatra vette az irányt.

A másik kettő már jóval kellemesebb volt.

Egy év alatt immár harmadszor szerepelt klubunkban Binder Károly együttese. A nézősereg — soraiban tucatnyi kősa közgázosa — ritka élményben részesült.

Az évek óta együtt zenélő társaságot érdemes akár gyakran is meghallgatni: sajátos hangzásvilág, igényesség, sok-sok fantázia, színporka, fintor, eredeti elem dúsítja zenéjüket. Ennyi humort egy-egy Namyslowski- vagy Stivin-lemezen hallottam utóljára. (A mi zenészeink gyakorlata inkább vért izzadva vagy lezserül bravúroskodnak, a játékról megfeledkezve.) Ráadásul Binderék invenciói nagy hangszeres tudással is párosulnak.

Indulójuk, keringőjük, balladájuk, merész free-számok többsége Binder Károly zongorista leleménye, aki pár éve a Gödöllői Agrártudományi Egyetem cserélté föl e műfajjal. Benkőhöz és Weszelihez hasonlóan '79-ben végzett a dzsessz-tanszakon. Előadás-módja is zenéjük hangvételéhez idomulónan ötletes.

Dresch Mihály szaxofonos ma már egyértelműen elérte a hangszer hazai profétáinak szintjét. A csoportból egyetlenként számos formációban szerepel, de nem harknizükben, mint annyian mások; sajátos előadói stílusát, eszményeit következetesen érvényesíti.

Benkő Róbert bőgős is a legjobb egyike lett hangszerén. Korszerűen játszik, a dallamformálás aktív részese.

Weszeli János dobos — ex-Kaszakó — érenye, hogy jól ismeri társai gondolatait, és aszerint is játszik hangszerén. Funky-centrikus korunk üde

színfoltját festik föl játékkukkal, mely a modern jazz gyökereihez nyúl vissza. Zűrzavaros jazzéletünkre jellemző, hogy zenei vívmányaik és külföldi sikereik ellenére rádióknkban, fesztiváljainkban ritka vendégek. A kis klubok lelkes, hozzáértő tagsága azonban szívesen látja-hallja őket.

Február 13-án Köszegi Imrét láthattuk két formációval. Az elsőben két magyar fiatalal, Gárdonyi Lászlóval (Kaliszi Jazz Zongoraverseny II. helyezés) és Benkő Róberttel. Jók voltak, de a műsor második felében hallott Interjazzshop (Köszegi Imre — Zugló, Horunzsiy Vlagyimir — Kijev, Johnny Lambri — Olaszország) leseperte őket a színről.

Mainstream jellegű zenét játszottak, és annak ellenére, hogy ma már inkább a jazz-rock a fő áramlat, és a közönség túlnyomó része az ezen nevelkedett 15–16 éves srácokból és lányokból állt, osztatlan sikert arattak.

Bebizonyították annak a Ron Carter nevéhez fűződő mondanásnak az igazát, melyet igen sokan tagadnak manapság.

„Az hogy az általunk játszott darabok 20–30 évesek, még nem jelenti azt, hogy elavultak.”

Standardokat játszottak, melyeket sokan ismernek, de olyat is hallhattunk, melyről idáig azt sem tudtuk, hogy létezik. És ahogyan mindezt előadták! Frissen, élettelenül játszottak — ami sajnos elég ritka manapság a hazai jazzéletben. Itt jellemezzük meg, hogy ez a fellépés mintegy főpróbája volt annak a kéthónapos turnénak, melyet az együttes áprilisban és májusban tesz majd az országban együtt Jack Gregg-el, aki korábban Jack de Johnette együttesében bőgőzött és amerikai származása ellenére jelenleg Párizsban él.

Remélhetőleg még sok ehhez hasonló hangulatú, jó koncertet láthatunk a félév során a klubban.

K. T.—V. I.

MEGSZELÍDÜLT MOTOROSOK

Már a moziban is valami furcsát érzek.

Micsoda híre lehet ennek a filmnek! Miféle legenda vehette körül az elmúlt nyolc év alatt, hogy most, a felújítás másnapján ugyanaz a korosztály mered kíváncsian a vászonra, mint amilyenek annak idején mi voltunk. Akár Edda, vagy Piramisk-koncerten is lehetnénk — ugyanaz a társaság, ugyanaz a hangulat: „csöves”, pulóveres, bőrkabátos tizenévesek sokasága tölti meg a nézőteret, a rock, az elfordulás, a „valami keresése” legeslegújabb kori apródjai és bálványozói, akik azt hiszik (remélik), ellesnek valamit a nagy titokból, a hajdani „nagyok”, beat- és rock „ösatyák” kivonulásából, üzenetéből. De lám, itt vannak ők is, a jó öreg húszasok-harmincasok, jöttünk emlékezni, jöttünk felidézni egy darabot a tíz évvel ezelőtől, rég eldobott évekből, az akkori pezsgésből, vágyakból.

Hát tényleg ennyire sokat jelent ez a film?

Nem, azt hiszem, nem. Inkább csak „korrajz”, a huszonevesek számára csupán nosztalgia. A „maiak” pedig egy jó pár dolgot nem is értenek, vagy legalábbis nem úgy értenek belőle. Hiszen végül is maga a film meglehetősen elnagyolt, nemegyszer erőltet. Nem annyira a filmben történnek a dolgok, hanem inkább körülötte — azokban az időkben és abban a világban, amelyben tíz évvel ezelőtt megszületett, s amelyből megpróbál valamennyit visszatükrözni.

★

Tényleg sok minden más volt tíz évvel ezelőtt. Nemcsak a zene, sőt, a legkevésbé az. Hiszen a mai bálványok éppen az akkori idők kemény

zenéjével bombázzák a mostani generációt. A légkör más, a gondolkodás. Nem jobb, vagy rosszabb lett minden — egyszerűen csak más. Például az is, amiről a film szól.

A „szitu” végtelenül egyszerű: az, ami a rockot elindította, s amit a beat isteni totemként imádott, hirdetett és keresett szüntelen (míg nem üzlet lett ebből is — hát nem furcsa: ez a kalmárszellemadta össze a pénzt a róla szóló filmre is), tehát a lényeg — a szabadság. Álmódzás egy világról, ahol „nincsenek fejesek, mert mindenki vezet, mert mindenkinek módja van rá, hiszen mindenkinek jut egyformán étel, ital, mindenki gondatlanul tud lakni, öltözködni, szeretni és útra kelni” — mondja Nicholson az egyik éjszakai beszélgetés során. Szabadság arra, hogy úgy éljünk, ahogy éppen szeretnénk, hogy olyan ruhát-hajad legyen, ahogy neked jólesik, s ettől még ugyanúgy szerethess, és téged is szeressenek a barátaid, az emberek.

A beat, a még nem manipulált, még nem dollármilliókból futtatott és nem üzleti tömegtermékké fejlesztett beat azért válhatott már önmagában mozgalommá, mert ki-mondta, amit sok fiatal érzett: hogy a városban élni nem jó, mert merev és előírt formák, utcák és szegletek közé szorítják az embert; mert kőkockákba zárt idomított társas-majomma tesznek, ahol még ráadásul önmagadat pusztítod saját szennyyel; mert bilincsbe zárják érzedet, hangulatodat, pillanatnyi hőbort-jaidat vasmarkú konvenciók, amelyek körülnyírják hajadát, egyforma ruhát, zakót és nyak-kendőt adnak rád, azt mondják: ettől eddig illedelmesen dolgozzál, ettől eddig olvasd az újságot és örülj a modern

világ áldásainak, a tévének s az elektromos fogkefének, szeresd feleséged és gyarapítsd a bankbetétedet.

A beat volt az, amely azt mondta: ez a társadalom nem jó, mert csak a pénz hajszolja, az önzés és haszon az egyetlen szempont, itt az ember csak ügyfél, és a „szívélyes kapcsolatokat” velejéig rothasztja a korrupció, lám az emberek kerítést építenek házaik közé, irigykedve lesik egymást, intrikálnak és történeket, s ha kell, szentté avatják az erőszakot, a fegyvert, az ölést is.

Igen, a beat hirdette mind- ezt, s azt, hogy itt élni, és így élni nem jó, s hogy épp ezért el kell fordulni tőle. Hogy még élesebb legyen a különbség, szétlőtték az öltözködés konvencióit, hosszú hajjal bosszantották az „ősöket” (s hogy indulatuk mélyén sok igazság volt, azt jól mutatja, hogy lám, valóban voltak emberek, akiket bosszantani lehetett a hosszú hajjal, akiknél ez jelentette a szempontot, fennakadtak rajta, mintha ezen múlta volna az ember...), és „saját” zenét is csináltak, hangosat, ami zavarja a kivülállókat, s amiben mindenki kifejezheti indulatait, önmagát.

A társadalomból pedig igen sokan „kivonultak”.

Azt mondták, nem kell a kőházrengeteg, nem kell a fegyver, kerítések nélkül élünk együtt, földet művelünk, hogy legyen mit ennünk, egymást szeretjük, s a virágokat, s ha nincs pénzünk utazni, megteszi egy kis „fű” is, amely nagyobb, színesebb, varázsosabb távolságokba röpt, mintsem gondolnád...

De mindnek — az egésznek — a mélyén a szabadság volt a lényeg, amelytől — úgy tűnik — a meglévő közösség megfosztotta őket, s így most elfordultak ettől, azt hívták, hogy ezzel együtt meg is találták az igazit.

★

Ekkor született ez a film is. Tíz éve immár, s amit elmond, az csupán ennyi: két fiatal ki akarja próbálni, milyen is az a szabadság? Végül is olyan helyen élnek, amely fenn hirdeti: a szabadság mindenkié, a tiéd is — „Amerika a korlátlan lehetőségek hazája”... Még a játékszabályokat is betartják, pénzt szereznek, hogy függetlenségüket törvényesen biztosítsák, aztán pedig nem vágnak semmi másra, mint egy-egy jó moton nekivágni az országnak, élvezni a tájat, a száguldást, ételt-italt vásárolni, barátokat-szerelmet találni, és úgy öltözni, úgy „kinézni”, ahogy kedvük tartja — egyszóval senkit sem bántva, csakis magukra hagyatkozva élni —, szabadnak lenni.

Csak hogy nem lehet szabadnak lenni ott, ahol konvenciók verik bilincsbe a többi embert. Igaz, maguk választotta konvenciók ezek, de ha bárki eltér ettől, az már nem természetes, mi több, gyanús. Hosszú hajuk miatt nemcsak kinevetik őket, hanem (mert megjelenésüket már önmagában is kihívásnak, a „rendes ember” kicsúfolásának érzik) kinézik, kitagadják már szótlan jelenlétüket is, sőt úgy-szólván létezésüket sem tudják elviselni — legszívesebben elpusztítanák mindannyiukat.

„Már egy közepes lebuja sem mehetünk be, mert rögtön azt gondolják, át akarjuk vágni a torkukat” — mondja egyikük az esti beszélgetéskor. „Rólam csak egy dolog jut az eszébe — feleli Bill, a Hosszúhaj — az olló”... „Meg a szabadság” — teszi hozzá Nicholson. „Na és? Hiszen úgyis arról papolnak folyton!” „Más dolog beszélni a szabadságról, és más dolog élni azt.” Végül is kipróbálnak mindent: az utazást, a városból kivonulást életét, a „füvet”, a kapott és a vásárolt szerelmet, és végül elérhették a nagy célt is: láthatták a karnevált. De közben lépten-nyomon érezniük kellett az őket körülvevő ellenségeskedést, és a legtragikusabb az (s ez a rock s a beat tragédiája is): hogy még így sem találtak semmit. A városban, a korrumpált fejesek, s a háborúba vivő politikusok között nem jó, hát elindultak csak egyszerűen „szabadnak” lenni — s az álom

továbbra is messze van. (A gyakran percekig eseménytelen, „üres” képsorok sok nézőben az unalom, fölöslegesség érzetét keltik. Pedig a film ez esetben korrekt: nem tesz egyebet, mint hűen bemutatja két ember vágját, valami igazán „szabad” igazán őszinte iránt, és azt, hogy végül is mennyire kevés, mennyire céltalan az, amit átélnek. Erre jönnek rá ők is, amikor visszafelé „Bill” erőltetett jókedvvel a combjára üt: „Megcsináltuk, ember, halod, sikerült!”... Mire Peter Fonda csak csendesen megrázza a fejét: „Semmit sem csináltunk meg”...)

★

Igen, ez volt a „beat” tragédiája is (s melleleg ez ma is, túl azon, hogy ma már „fogyasztási cikk”, áru és pénzforgás is együtt). Hogy a végletekig korbácsolja az érzelmeiket, hogy szívóvíz jövő tivültéssel, szepvedélyes zenével és szövegekkel elmondja: „Így élni nem jó.” De nem tud mondani mást — jobbat, igazabbat sem. Hihetetlen energiákat szabadít fel — de lényegében céltalanul. Nem kínál ellenszert. Csak tagad.

Es ez kevés. Megkönnyebbül, ha elhagysz valami rosszat, de üres is leszel, ha nincs mi helyére lépjen. És ez hosszú távon még rosszabb. Nem véletlen, hogy a kínzó hiányérzetet gyakran újabb és újabb, mind merészebb és lehetetlenebb ötlettel próbálták feledtetni, amelyben mindinkább főszereplővé vált a kezdetben még csak szolid utazásokra csábítgató kabátos-szer, s amelynek legtorzabb kinövésé a Sharon Tate filmszínésznő villájában rendezett brutális és „rituális” vérfürdő volt.

Mint ahogy nem véletlen az sem, hogy az amerikai fiatal ma már merőben más, mint régen. Tíz-tizenkét évvel ezelőtt a barikádokat építő diákok még a rendőrsortőzet is vállalták a hitükért (az egyetemet államokbeli kenti egyetem öt diákalotja örök memóriá maradt). De idővel rájöttek, hogy hitük — csak illúzió. Szabadniak lenni önmagában kevés — értelmet, célt kell adni ennek a szabadságnak...

Távrolról sem biztos, hogy ezt az „értelmet, célt” azóta megjelenték volna — de már nem építenek barikádokat sem, még csak nem is „vonulnak ki”. A mai amerikai diák már nem „lázas”, mert családott ebben a lázadásban, hiszen az nem vezette sehova. Csendesen tanul, dolgozik, igyekszik jó szakember lenni, akit befogad a társadalom, aki sok pénzt tud keresni, s aki majd esetleg „belülről javít”... vagy pedig egyszerűen csak teljes közönnyel félrehúzódik, s az élvezeteknek él — netán (a másik vélet esetében) vérszerződést köt, csuklyát ölt, repülőgépet robbant, politikust gyilkol — hadat üzen.

Igen, ma már nyilvánvaló, hogy a beat, s a rock csak amolyan „pótcselekvés” és legfeljebb önámításnak jó — de ezt vajon honnan tudta Fonda tíz évvel ezelőtől?

Talán csak megsejtette... És vajon a moziból kitérő több száz tini ebből mennyit sejtett — most — meg? Ők, a legújabb nap lázadói, akik már nem az elfogadott farmerről és megtört hosszú hajjal, hanem a kített inggel, bőrnadrággal, csövi cuccal igyekeznek különbözni, s akik ismét a kemény és hangos zenével próbálják kifejezni összetartozásukat. Ők azok, akik ma meg vannak győződve róla, hogy nem a rock céltalan, és erőltet, hanem az azt művelő előző korosztály fáradt el, és csak egyszerűen hűtlen lett a rockhoz, beleöregedtek a régi konvenciókba, és ma már annak elonyeiért inkább megtagadják a lázadást is. Nekik mit mondott ez az ismét annyira felkapott film?

Az első benyomásokat hallva, sokuknak nem tetszett, unták és nem értették. Többségükben legfeljebb csak a poénjelenetek, jó beköpek, no meg a klassz motorok maradtak meg. Vajon, ha egyszerűen netán újra felújítják — eljönnek-e rá megint?

Talán tíz év múlva kiderül...

Fóris György



Utolsó simítások Fotó: Simonyi

Játszótársak

A babona szerint létezik egy színházi manó. Mindent elront, a feje tetejére állít, összekuszál. Ahol megjelenik, ott semmi sem sikerül.

Mintha csak a színházi manó járt volna ezen az estén a klubban. Nem került elő a mikrofon, és a zongorakísérő az utolsó utáni pillanatban érkezett meg. De Almási Éva és Balázsovits Lajos kifogott a színházi manón.

Almási Éva az előadás kezdetén Kosztolányi versével hívta játszótársul a nézőket. A műsor az örök témáról, a szerelemről szólt. Shakespeare híres hetvenötödik szonettje és Szabó Lőrinc Tücsökzenéjének részletei nyitották meg a sort. Ezt Illés Endre Spanyol Izabella című színművének jelenetei követték.

Kasztíliai Izabella húszévesen szerelemből megy feleségül Aragóniai Ferdinándhoz. De csak a férj szerepét szánja neki, maga akar a király lenni. Ferdinánd föllázad a szerep ellen: fűvel-fával csajja királynőt. Csak a sírban fognak együtt pihenni — mondja.

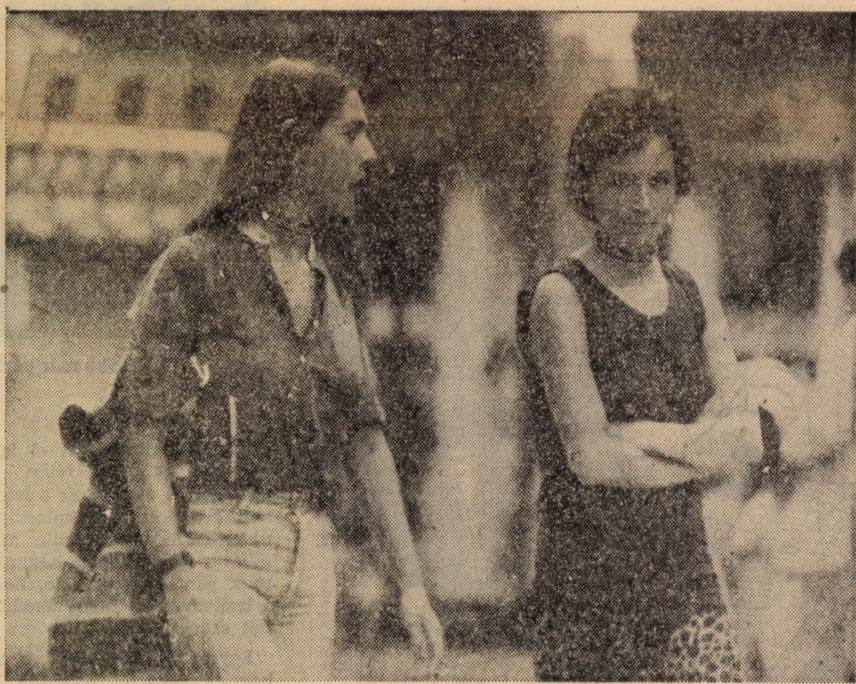
Mivel a zongorakísérő csak nem jött meg, Balázsovits Lajos szavalni kezdett. A négy-ökrös szekér, a Reszket a bokor..., a Szeptember végén, a Párizsban járt az ősz és az Anna örök feledtette a közönységgel a szervezés hiányosságait.

Vidám perceket szerzett Molnár Ferenc Az utolsó délután és Karinthy Frigyes Po-

ligámia, avagy a többneűség című műve.

Végül is mindnyájunk nagy megkönnyebbülésére megérkezett Hajdú Júlia, és a művészházaspár az estét sanzonozó-velegével koronázhatta meg.

Dukász Anna



PÁROSÁVAL PÁRATLANUL Fotó: Simonyi Tamás

MOST JELENT MEG!

...és még kapható a földszinti könyvesboltban (I-es előadó bejáratánál) az Egyetem Szemle harmadik száma, valamint az alábbi néhány könyvújdonlás:

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó:

Lantos Imre, Lőrincné Istvánffy Hajnal: „A nemzetközi valutáris kapcsolatok fejlődésének új tényezői”;

Sulyok Béla: „Gazdaság és pénzügypolitika”;

Dr. Mariáli Vilmos: „A kooperáció és integráció új jelenségei a KGST-országok mezőgazdaságában”;

Benet Iván: „Mezőgazdaság, élelmiszer-gazdaság, agráripari komplexum”;

Kurt Bleicher: „A szervezet, mint rendszer”;

„A SZERVEZET (A struktúrák, a folyamatok és szerepek szociológiája)”;

P. E. Torgersen, I. T. Weinstock: „A vezetés integrált befogásban”;

Kovács Géza: „Jövőkutatás és társadalmi tervezés”;

Dr. Sárkány Pál: „A világ-élelmiszeri válság. A prognózisok dilemmái”;

K. J. Arrow (Nobel-díjas közgazdász): „Egyensúly és döntés”;

Dieter Saiter: „Számítógéptárak”.

Elsősők figyelmébe:

Warren Weaver: „A szerencse kisasszony (Valószínűség-elmélet)”.

Gyorsuló idő:

Marx György: „Jövődö-ben”;

Lábas Elemér: „Természetes és mesterséges értelem”.

Külön jegyzéke van a köz-eljövőben megjelenő közgazdasági, politikai, szociológiai stb. könyveknek, amelyekre már lehet előjegyezni. Ezek közül most kettőt ragadunk ki:

J. A. Shumpeter: „A gazdasági fejlődés elmélete”;

Kornai János: „A hiány”. Kellemes pénzköltést!

Hogy újra menjen a vonat Cseh Tamás új műsoráról

Keserű és mulatságos is a helyzetünk — mondja Cseh Tamás egy riporternak. Ennek megfelelően műsora — melyet Bereményi Gézával közösen írt — nagyon pontos megfigyelések harmonikus egymásutánja kesernyés akasztóhumorral át-meg átszöve.

Nem hiába járja az énekes — sokak bálványa, a misztifikált szókimondó — sok éve az országot, megismerni próbálva kocsmáit, embereit, valóságát. Figyel és valódi sor-sokból építi fel hőseit a pénztárosnőtől az alkoholistáig, szóhasználatukban, fintoraikban is hitelesen. Elkap és viszszaad egyfajta közhangulatot az egymás mellett élő több-féléből.

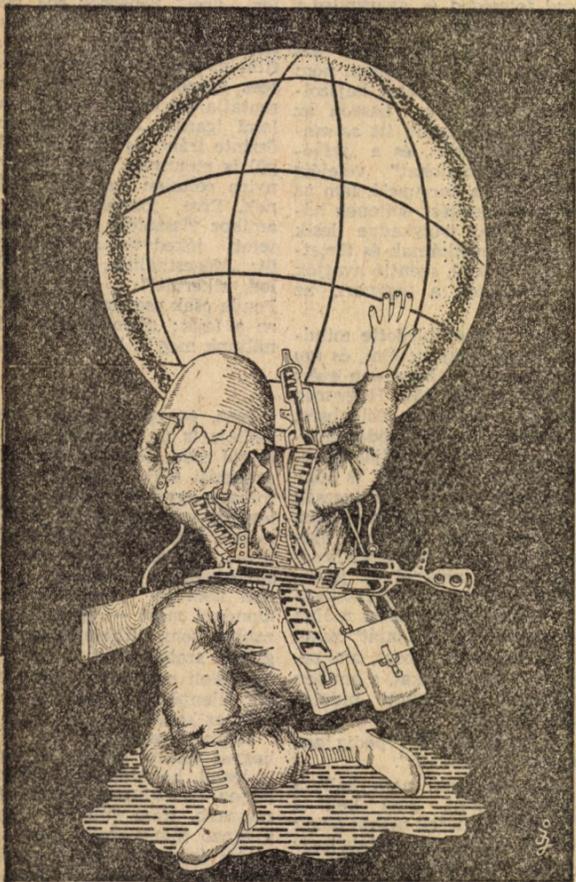
Helyzetjelentésnek szánja dalait, melyek viszonylag pontos információkat közölnek. Részt kell venni küzdelmeinkben! — mondja, megkísérelve betölteni egy-egy hiányt igazmondásunkban. Egyéni és köz-

életünkről szól. Eredetien, igényesen, őszintén. Cseh Tamás csak egy van.

A Kinizsi Klubban is elő-adott új műsora a Keleti pályaudvar tágas várótermében játszódik; isznak, várnak, hallgatják a dizózt az emberek. De már egy ideje semerre se indulnak vonatok. Két hősiünk minden felsőbb ellenkezés dacára nem nyugszik. Nonkonformista örültségeket csinálnak: keresnek, csodát tesznek, lázonganak, feltalálnak. Végül csak ők bírnak indulásra bírni egy vonatot, mely így ki-robog a Keletből, át a belvárososon. Petőfi, József nádor, Széchenyi egyiként tiszteleg elöttük, végül még a felsőbb szerek is ünnepelni kezdik őket... Aztán két hősiünk nem kutat tovább, vége, kész.

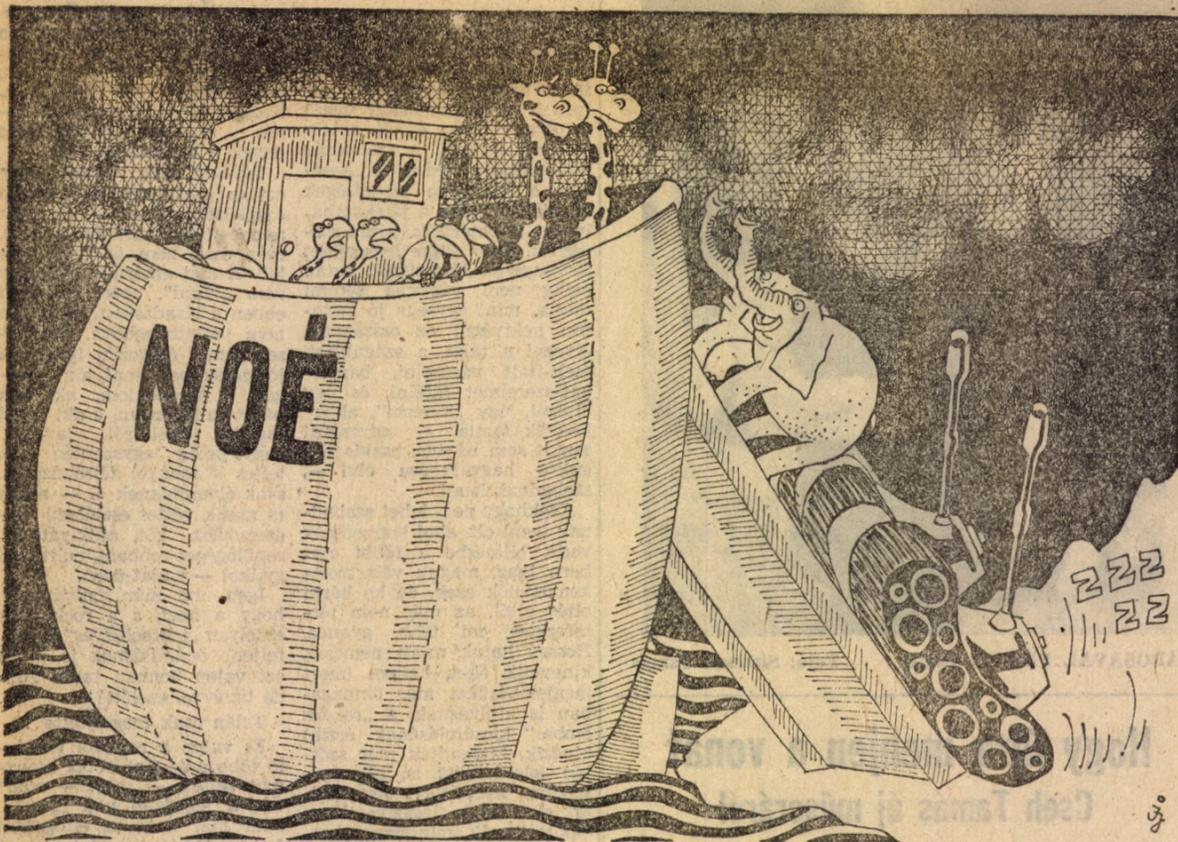
Cseh Tamás azt nyilatkozta, talán ez utolsó műsora. Ő is abbahagyja. Vége, kész.

—iss



Izsák Jenő rajza

Apahajó



KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly
Közgazdaságtudományi Egyetem
lapja
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKYNÉ HALAY EDIT
Szerkesztőség:
1093 Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 174-548
Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Felelős kiadó:
TILL IMRE
80-708 Szikra Lapnyomda
Budapest
Felelős vezető:
CSÜNDES ZOLTÁN
vezérigazgató

Jazz-szombat

A hetedik Közgáz Jazz Szombatot február 23-án rendez a jazzklub az aulában este 7 órai kezdettel. Az est a dixieland jegyében fog eltelni, ahol a magyar színeket Benkőék, és a Szegedi Molnár Dixieland képviseli, míg — ha az Interkoncert is úgy akarja akkor — lengyel barátaink közül a Jazz Band Ball-t láthatja a közönség. Hogy azok se maradjanak öröm nélkül ezen az estén, akik netán nem szeretik a dixielandot, Kovács Gyula együttese is ott lesz a színpadon. Belépés természetesen tagsági nélkül is — 40 forintért.

És akkor csengetett a japán...

Izsák Jenő karikaturista. Régi ismerőse már a Közgazdásznak. Több alkalommal jelent meg humoros, s társadalmi problémákat egyaránt érintő karikatúrája. Hogy most az érdeklődés középpontjába került, a 26 éves fiatal művész, annak oka, hogy decemberben megnyerte a Yamiuri Shimbun vezető japán sajtó orgánuma által megrendezett nemzetközi karikatúrapályázat első díját.

— **Hogyan értesültél a pályázatról?**
— Egészen véletlenül. Romániában élő barátom rendszeresen küldi számomra az Urzica című folyóiratot. (Ez olyan jellegű lap, mint nálunk a Lúdas Matyi.) November 29-én hozta a postás az újságot, ott olvastam a pályázatról, melynek támaja az energia volt. A karikatúrapályázat beküldési határideje december 5-e volt. Szerencsémre korábban próbálkoztam ilyen rajzzal, így aznap éjjel nekiálltam a munkának. Másnap nyitás előtt már a posta előtt toporogtam, sürgtettem a határidő.

— **Mit éreztél akkor, amikor megtudtad az örömhírt?**
— A meglepetéstől nyelni sem tudtam. Egyik este csöngettek, pizsamában nyitottam ajtót. Az ajtó előtt egy japán úr, mellette egy tolmács állt. „Gratulálunk, ön nyerte a Yamiuri Shimbun pályázat első díját.” A tiszteletdíj 1300 dollár, amit még eddig nem kaptam meg.

— **Rajtad kívül volt még magyar résztvevő a pályázaton?**
— Én voltam egyedül, de a világ minden tájáról több ezer karikatúra érkezett Tokióba. Csehszlovákiából például négy kiló érkezett. Hogy Magyarországon miért nem hirdették meg, és miért csak „idegen forrásból” lehet ezekről értesülni, azt sajnos nem tudom.

— **Jelenleg hol dolgozol?**
— Ha jól tudom, az amatőrök között egyedüli szabadúszó vagyok. 1973 óta rajzolok, de csak az utolsó pár éven keresik igazán a munkámat. Itthon főmunkaadóm a Rakéta, üzemi lapok, külföldön is sikerült már néhány helyen elfogadtatnom a rajzaimat. 1979 nyarán a bulgáriai Gabrovóban rendezett pályázaton nyertem első díjat.

— **Hogyan készültél erre a pályára?**
— Nagyon szerettem mindig rajzolni. A Kőlcsey Gimnáziumban rendszeresen dolgoztam, mindaddig, amíg el nem tanácsoltak a gimnáziumból, kisebb-nagyobb botlásaimért.

Erettségi után kanyargós utat járt be Izsák Jenő. A rajzolás nem tanulta, igaz nálunk nem is képeznek karikaturistát. Szülei, tanárai egyaránt le akarták megélni, hogy ez nem szakma, ebből nem lehet megélni. Volt segédmunkás, dolgozott üzemből, dekorációs-ként és csak most jutott el oda, hogy kizárólag rajzolásból éljen meg. Kedvenc témája a sci-fi, de a jelenlegi helyzetben nagyobb a kereslete az energiával és a társadalmi problémákkal foglalkozó rajzoknak.

— **A Közgazdász is gratulál az első helyezéshez!**
Kun Zsuzsa

Téli közgazdász-találkozó a Beszkidekben



Először a hókéjét kellett megtanulni



A megállás még némi kívánnivalót hagyott maga után



Később már párhuzamos léccel is ment

Fotók: Fáth

Még alig kezdődött el igazán az újabb félév, és nekünk IV. éveseknek a szakmai gyakorlat változatossága, újszerűsége miatt pedig még mindig igazi szüneti hangulatunk van, ezért érthető, hogy a legkedvesebb beszédtemáink téli szüneti emlékeink.

Egyre többen ébredünk rá, hogy a vakációt nemcsak a nyár jelentheti, hanem télen is érdemes utazni, sportolni. Akik pedig egyszer a sielés örömeit is megízlelték, azok rendszeresen tartalékolnak szabadságot a téli hónapokra is. A lengyel Beszkidek leg szebb síparadicsoma Szczyrkben van. Minden évben közgazdászok népes hada lepi el a lejtőket, így volt ez az idén is. Azok, akik január közepén végeztek vizsgáikkal, már korábban kiutazhattak, a sielés a legjobb ösztönző. De nemcsak jelenlegi egyetemisták, hanem végzett közgazdászok is többen eljönnek ide. Volt diáktrekort kis bajusszal és rektorjelölt nagy bajusszal, jó barátok és ismerősök.

A már jói síelők tanítják a kezdőket, megvárják a lejtőn a lassabban jövő társakat. A sílifteken felfelé lebegve tökéletes a csend, csak a drótkötelek zizegése hallatszik. A frissen leesett hó vastagon betakarja a fenyőfák ágait, hogy azok földig görnyednek a súly alatt. Itt-ott egy-egy állatnyom a hóban, majd síelő

szálgundanak el alattunk. Lefelé pedig a legjellegzetesebb hangot a sítalpak surrogása adja egy-egy kanyarban. A csendet és nyugalmat csak ritkán zavarja meg hangos kiáltás: valamelyikünknek nem sikerült simán megállnia, időben bekanyarodnia, hatalmas hófelhő jelzi útját.

Ha fáznak, bemegyünk egy forró teára, levesre a menedékházba, melengetjük elgémberedett ujjainkat a nagy zöld cserépkályhánál. Ha pedig süt a nap, minden szikrázik, az ég valószínűtlenül kék, a hó vakítóan fehér, festett képeslap a hegyoldal.

Vidám társaságunk új ötletekkel áll elő. Egymás mögött három méterre síklunk az előttünk levő nyomában, majd szorosan a másik mögé állunk és hókéjét csúsztatjuk le, kanyarogva, mint egy nagy kigyó. Tetszik a közönségnek, néhol még tapsolnak is nekünk. Esténként a friss levegőtől és szélétől kellően kifáradva a kocsmában ülünk és beszélgetünk. Fogy a sör és a pároltgomba, ég az arcunk, de tudjuk, hogy holnap is korán elkezdjük a sorban állást a lifteknél és ez így megy egy héten keresztül. Remeg a lábunk — egyeseknek még ei is török — folyik a könnyünk a szemünkbe vágódó hótól, félünk a meredély tetején, de tudjuk, hogy jövőre újra eljövünk.

Boródi